

ΕΥΘΥΜΙΟΣ Ν. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΑΣΚΑΛΟΣ - ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΕΓΓΗΜΙΟΣ Ν. CHRISTOPOYLOS
TEACHER - JOURNALIST

ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΕΣ

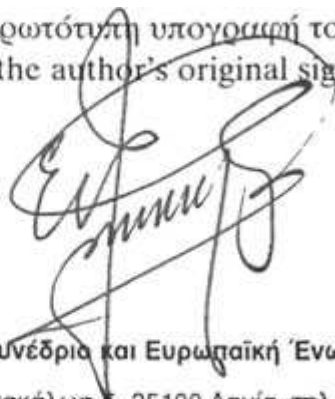
ΠΥΛΑΪΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

THE AMPHIKTIONIES

THE PYLAIC ASSEMBLY AND THE EUROPEAN COMMUNITY

ΛΑΜΙΑ 2005 - ΕΛΛΑΣ
LAMIA 2005 - HELLAS

Κάθε γνήσιο αντίτυπο, φέρει την πρωτότυπη υπογραφή του Συγγραφέα.
Every authentic copy bears the author's original signature.

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: Αμφικτυονίες - Πυλαϊκό Συνέδριο και Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Χριστόπουλος Ευθύμιος - Τσακάλωφ 5, 35100 Λαμία, τηλ.: 22310 23978

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Ζάρρα Παρασκευή

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σαγιάς Γεώργιος

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ: Σαγιάς Γεώργιος - Ζάρρα Παρασκευή - Χριστόπουλος Ευθύμιος

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Μπέλλης Κωνσταντίνος
Παπαγιαννίδη 3, 35100 Λαμία, τηλ.: 22310 46619

TITLE OF THE BOOK: Amphiktionies - The Pylaic Assembly and the European Community.

AUTHOR: **Christopoulos Efthimios** - 5 Tsakalof str., Lamia, HELLAS 35100, Tel.: 22310 23978

TRANSLATION: **Zarra Paraskevi**

ATTENDANCE OF PUBLICATION: **Sayias George**

CORRECTIONS: **Sayias George - Zarra Paraskevi - Christopoulos Efthimios**

PHOTO - TYPESETTING - PRINTING: **Bellis Constantinos**
3 Papagiannidi str., Lamia, HELLAS 35100, Tel.: 22310 46619

ΑΝΤΙΤΥΠΑ: 1500 - Απρίλιος 2005 - Πρώτη Έκδοση
1500 copies - April 2005 - First Publication

ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ
MUNICIPALITY OF LAMIA

ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
VICE-MAYORALTY OF CULTURE

ISBN: 960-88587-0-4

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση μέρους του βιβλίου, με την προϋπόθεση να αναφέρονται πλήρως και ευκρινώς τα στοιχεία του βιβλίου, του συγγραφέα και του εκδότη.

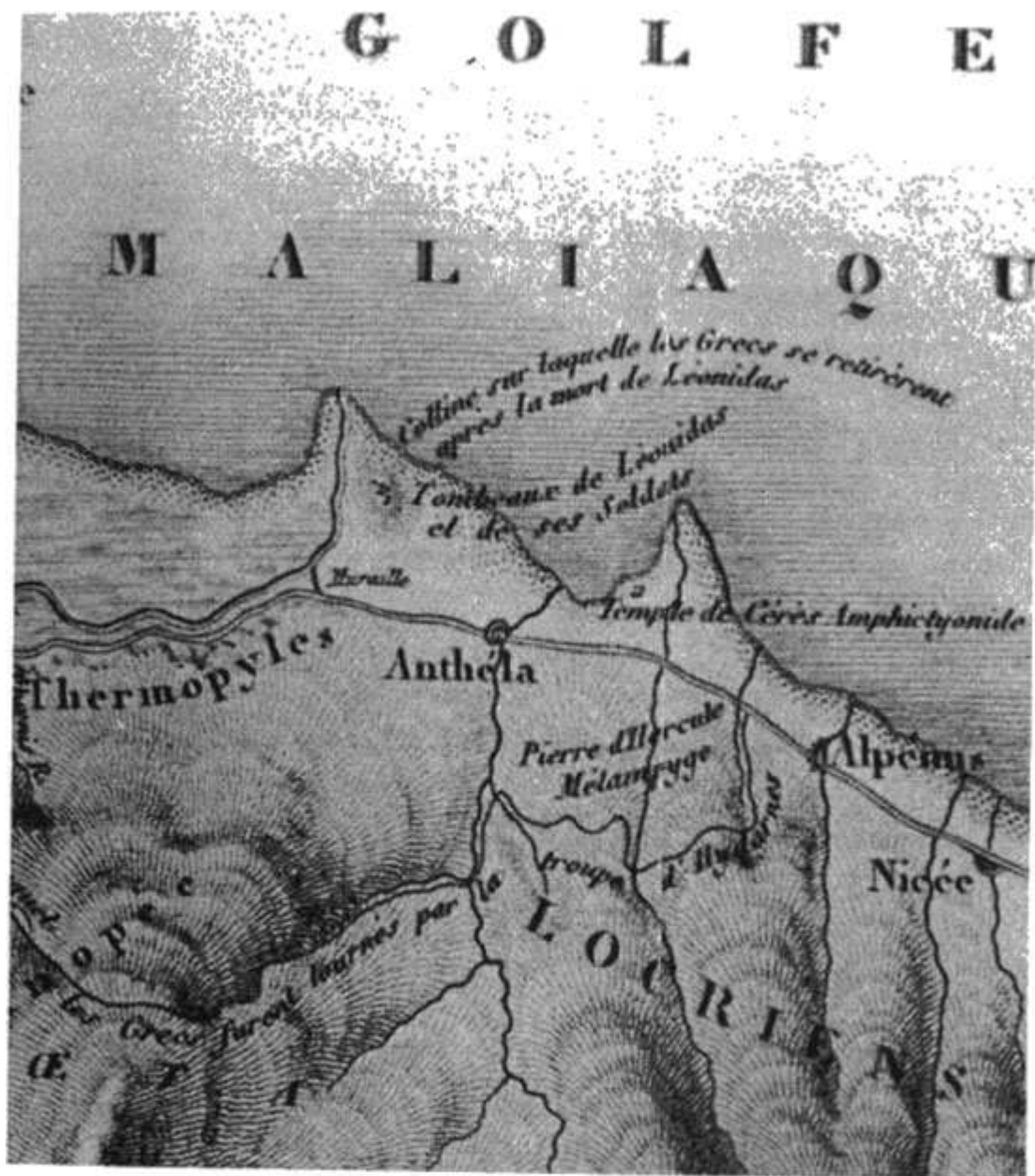
It is permitted to republish part of this book on condition that the book's, the author's and the publisher's names are mentioned clearly and completely.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	11
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	15
ΤΟ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΥΛΑΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ	20
ΥΜΝΟΙ ΚΑΙ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ	27
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ	
Α': ΙΕΡΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ	32
Β': ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΩΝ	34
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΦΘΙΑ - ΕΛΛΑΣ - ΕΛΛΗΝΕΣ - ΛΑΜΙΑ	36
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΛΑΜΙΕΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ	40
ΕΝΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ	42
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	
ΠΥΛΑΪΚΗ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	43
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	47
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ	92

CONTENTS

MAYOR'S GREETING	51
INTRODUCTION	53
PART ONE	
THE ORIGIN OF THE AMPHIKTIONIC ASSEMBLIES	55
THE FUNCTION AND THE DUTIES OF THE AMPHIKTIONIC ASSEMBLIES	59
THE AMPHIKTIONIC ASSEMBLY OF PYLAIA DEMETER	64
HYMNS AND THE AMPHIKTIONIC LAW	71
HISTORICAL EVOLUTION	
A': SACRED WARS	75
B': THE CONTINUATION AND THE END OF THE AMPHIKTIONIES	77
PART TWO	
FTHIA - GREECE - THE GREEKS - LAMIA	79
THE DISTINCTION OF THE LAMIAN JUDGES	82
OFFERING	84
PART THREE	
THE PYLAIC AMPHIKTIONIA AND THE EUROPEAN COMMUNITY	85
CONCLUSION	89
BIBLIOGRAPHY	
AUTHORS CURRICULUM VITAE	93

*Περιοχή του Ναού της Πυλαίας Δήμητρας
The area of the Temple of Pylaia Demeter*

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Στην αρχαία Φθία, την «ερίβωλον», «καλλιγύναικα» και «ηρωτόκον», την περιοχή της Πύρρας και του Δευκαλίωνα που δημιούργησαν το γένος των Ελλήνων, την περιοχή που έζησαν ο Έλληνας, ο Ηρακλής και ο Αχιλλέας, την περιοχή όπου ο Φαέθων σταματούσε το άρμα του για να την πλημμυρίσει με ήλιο και φως, σ' αυτόν τον τόπο, που είναι σταυροδρόμι ιδεών και πολιτισμού, γεννήθηκε η υψηλότερη ιδέα που έμελλε να σημαδέψει όλες τις συγκροτημένες κοινωνίες από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα.

Η αμφικτυονική ιδέα, ο τρόπος δηλαδή συμβίωσης φυλών και λαών, η απάντηση του πολιτισμού στη βαρβαρότητα, η επιβολή του μυαλού πάνω στο ένστικτο, που εκφράστηκε με τη δημιουργία της πρώτης, της αρχαιότερης αμφικτυονίας.

Η Πυλαία Αμφικτυονία ή Αμφικτυονία των Θερμοπυλών που δημιουργήθηκε με κέντρο τον ναό της Πυλαίας Δήμητρας στην αρχαία Ανθήλη, γεννήθηκε σ' αυτά τα χώματα, στα ίδια που ζούμε και εμείς σήμερα. Εμείς οι απόγονοί τους κινούμαστε στον ίδιο χώρο όπου εκείνοι έθεσαν κανόνες στις σχέσεις των πόλεων, βάζοντας τα θεμέλια των Ολυμπιακών Αγώνων, του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Ενωμένης Ευρώπης. Η βασική αρχή της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας: «Ομονοούντων αδελφών συμβίωσις, παντός τείχους ισχυρότερα» έρχεται στην επικαιρότητα, εξακτινίζεται και παίρνει πανευρωπαϊκή υπόσταση και καθιερώνεται.

Όλα εκείνα τα οποία τώρα με το νέο Σύνταγμά της η Ευρωπαϊκή Ένωση ανασύρει, ερευνά, αναγνωρίζει και επιχειρεί εφαρμογή τους, σήμερα, που τα πάντα παραμερίζονται και συνθλίβονται από την λαίλαπα της ιδιοτέλειας, της ανισότητας, της αδικίας, του σφετερισμού και της επιβολής των ισχυρών, προβλήθηκαν, μέσα από την Αμφικτυονική ιδέα.

Είναι λοιπόν τουλάχιστον άδικο, εμείς οι απόγονοί τους να μην αναδείξουμε και πολύ περισσότερο να μην γνωρίζουμε ένα τόσο σημαντικό πολιτισμικά γεγονός που γεννήθηκε και ήκμασε στην περιοχή μας.

Γι' αυτό ο Δήμος Λαμιέων, με ιδιαίτερη ικανοποίηση δίνει δημοσιότητα με τη μορφή βιβλίου στο έργο του συμπολίτη μας Δάσκαλου και δημοσιογράφου κ. Ευθύμιου Χριστόπουλου με την βεβαιότητα ότι έτσι συμβάλλει στη γνώση και στην ανάδειξη των υψηλών αμφικτυονικών ιδεών, θεμελιώνοντας συγχρόνως και την προσπάθεια για την ανάπτυξη της περιοχής με βάση τις αρχές και τις σύγχρονες εφαρμογές της αμφικτυονικής ιδέας.

Επειδή, δεν είμαστε οι τελευταίοι του χθες αλλά οι πρώτοι του αύριο.

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Περισσότερο από κάθε άλλη εποχή, προβάλλει σήμερα επιτακτικότερα η ανάγκη **αναστροφής προς τα αρχαιοελληνικά, σκέψη και πνεύμα**, που είχαν στο έπακρο ανεπτυγμένα, τόσο την αντιπολεμική, όσο και τη φιλειρηνική επιθυμία, επιδίωξη και εφαρμογή, εκείνα δηλαδή τα στοιχεία που είχαν εκδηλώσει και αναπτύξει ως αναγκαία και απαραίτητα στις αρχέγονες μορφές οι πρόγονοί μας, **με τα Συστήματα Δήμων, τους Συμπολιτευόμενους Δήμους, τους Συνοικισμούς, τις Συμπολιτείες, τις Συντέλειες, τις ενώσεις δηλαδή περισσοτέρων οικισμών ή συνοικισμών, με τις οποίες επιτύγχαναν με συνεργάσιμη αποδοχή εισφορές υπέρ κοινών αναγκών, μηχανισμούς δηλαδή που κατέληξαν στην Αμφικτυονία ή Αμφικτυονικό Συνέδριο, σημαντικότερο και πρωτοποριακό για την εποχή του.**

Και απαιτείται περισσότερο σήμερα αυτή η αναστροφή για εξέταση και αναβίωση εκείνου του Αμφικτυονικού Συνεδρίου, αφού ουσιαστικά υπήρξε η **βάση, πάνω στο πνεύμα του οποίου στηρίζεται σήμερα ιδιαίτερα το νέο Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως μετεξέλιξή του.**

Το πνεύμα όμως του Αμφικτυονικού Συνεδρίου υπήρξε **ενεργό, αποφασιστικό, υποχρεωτικό, ομόφωνο και ομόγνωμο**, αφιερωμένο και πιστό στον **ανθρωπισμό, στην αντικειμενικότητα, στην ειλικρίνεια, στην ευθύτητα, στην ουδετερότητα, στην ισότητα, στην ελευθερία, στη δημοκρατία, στη δικαιοσύνη, στην ασφάλεια, στην αλληλεγγύη, στην κατάργηση των διακρίσεων και προπαντός, ήταν απαλλαγμένο από οποιαδήποτε συναλλαγή και διαπλοκή**, πιστό απόλυτα στις αρχές και τα ιδανικά που πρέσβευε το κοινό συμφέρον των Αμφικτυονικών πόλεων, ενώ, τόσο η Κοινωνία των Εθνών πολύ αργότερα, όσο και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών σήμερα, είδαμε και βλέπουμε να είναι αδύναμοι, ανενεργοί, ανυπόληπτοι, ανυπολόγιστοι, προσκολλημένοι στα συμφέροντα των ισχυρών, παρότι φαίνονται να επιδιώκουν την ισότητα και το δίκαιο όλων, όπως για παράδειγμα με την υπόθεση της υπό τουρκική κατοχή Βόρειας Κύπρου, όπου φαίνεται και η αδυναμία και ανυπαρξία και του άλλου αμυντικού συνασπισμού Χωρών, του ΝΑΤΟ...

Οι αποφάσεις κάθε Αμφικτυονικού Συνεδρίου ομόφωνες και ομόγνωμες καθώς ήταν, αφού προέρχονταν από ενδελεχή έρευνα,

αμερόληπτη και αναλυτική των πάντων, **ήταν υποχρεωτικά εκτελεστές από όλους.**

Όποιος παρασπόνδιζε, αντιμετώπιζε την ανάλογη τιμωρία από το Συνέδριο, μέχρι και ομαδική εκστρατεία εναντίον του από το σύνολο των Αμφικτυονίδων πόλεων, κάτι που δεν παρατηρείται σήμερα, αφού οι αποφάσεις του Ο.Η.Ε. δεν είναι παρά απλά ψηφίσματα χωρίς αντίκρουσμα, γι' αυτό, ούτε και υπολογίζονται, ούτε και εφαρμόζονται, με αποτέλεσμα οι επιχειρούμενες αδικίες από μέρους ισχυρών προς αδυνάτους, να γίνονται και να παραμένουν εντονότερες, προκλητικότερες και ατιμώρητες.

Έστω υπόψιν ότι στον τομέα της ανταλλαγής των προϊόντων οι Αμφικτυονίες είχαν επισημάνει τη **βιωσιμότητα**, την οποία υλοποίησαν με την **αγαθή κοινωνία**.

Στην αγαθή κοινωνία όλες οι Αμφικτυονίδες πόλεις, είχαν εφαρμόσει την **ισορροπία της παραγωγής όμοιων προϊόντων**, όπου κάθε πόλη δεν παρήγαγε περισσότερα ή λιγότερα απ' όσα χρειαζόταν, όπως και δύο-τρεις ή και περισσότερες πόλεις κανόνιζαν την παραγωγή έτσι, που να μην περισσεύει, αλλά και να μην λείπει. Γιατί **πάνω απ' όλα σέβονταν τη φύση**, σεβασμό που έδειχναν με συστηματική εφαρμογή της **αμειψισποράς** ή της **αγρανάπαυσης**, ανάλογα με την απόφαση του Αμφικτυονικού Συνεδρίου κάθε φορά, που ρύθμιζε την καλλιέργεια και την παραγωγή.

Και στον τομέα τον **πολιτικό**, υλοποίησαν την **αγαθή πολιτεία**, όπου ρύθμιζαν τις σχέσεις τους έτσι, που να μην παρατηρείται **αδικία, ανηθικότητα και προσβολή του κοινού έθους και συμφέροντος**. Να υπάρχει **σεβασμός στον άνθρωπο, στην οικογένεια, στη φύση και στους νόμους**. Και προπαντός να επικρατεί **Θεοσέβεια**, η οποία εκδηλωνόταν από κοινού στις συνεδριακές συγκεντρώσεις γύρω από έναν Ναό.

Σε όλες τις εκδηλώσεις επικρατούσαν αρχές όπως: «Μέτρω χρω» του **Πιπτακού**, «Μηδέν άγαν» του **Κλεόβουλου**, «Παν το πολύ τη φύσει πολέμιον» του **Ιπποκράτη** και η επιβεβαίωση του ειπωθέντος από το **Διογένη** «Πολλώ τι πλείονας κόρος ή λιμός ώλεσεν ήδη άνδρας» δηλαδή η πολυφαγία σκότωσε περισσότερους παρά η πείνα, με τη μεταφορική του έννοια βέβαια, της απληστίας για κατάκτηση.

Επειδή όμως τα όσα παρατηρούνται στον Ο.Η.Ε. φαίνεται να έγιναν μαθήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για τούτο αυτή, διαπιστώνεται ότι σαφώς στηρίχτηκε ή στηρίζει τη λειτουργία της στο Αμφικτυονικό Πνεύμα. Η ιδιαίτερη εξέταση των αρχών και ενεργειών των Αμφικτυονικών Συνεδρίων, προβάλλει μετά από αυτά ως επιτακτική πλέον ανάγκη.

ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Η εδαφική συνέχεια και ομοιομορφία της γης κατά περιοχές, επέβαλε τη δημιουργία ξεχωριστών πολιτειών και συνεπεία αυτού, την ίδρυση πολλών μικρών συνενώσεων σε αμφικτυονίες, που αργότερα από πολλές, συγχωνεύτηκαν σε λιγότερες, αλλά με περισσότερους αμφικτύονες. Σ' αυτό συνετέλεσαν και οι ιδιαίτερες συγγενικές και αναπτυγμένες μορφές πνευματικής καλλιέργειας και εμπορίου το οποίο υπήρξε και η κύρια και βασική αιτία οίησης και δημιουργίας των μικρών αυτών πολιτειών, οι οποίες ήταν μεν ανεξάρτητες, αλλά παρουσίαζαν και τάσεις συνένωσης και συνδιοίκησης για περαιτέρω δημιουργία ομοσπονδιών.

Σε τούτο το τελευταίο, βοήθησε κυρίως το γεγονός ότι κάθε μικροπολιτεία ήταν ένα τμήμα του ευρύτερου ελληνικού λαού, που χαρακτηριζόταν και συνδεόταν μεταξύ του, με το **όμαιμο**, το **ομόγλωσσο**, το **ομότροπο** και το **ομόθηρσκο**, στοιχεία που παρουσιάζονταν εκδηλωτικά κυρίως σε θρησκευτικές συγκεντρώσεις.

Η οπωσδήποτε ύπαρξη διαφορών και διαφωνιών μεταξύ κυρίως γειτονικών πόλεων, με την αδυναμία και τη δυσκολία της από κοινού αντιμετώπισής τους, οδήγησε έγκαιρα στην ανάγκη, αρχικά συνεννόησης και στη συνέχεια μιας μορφής συμβολικής ένωσης, χωρίς βέβαια την παραμικρή απώλεια όποιας επιμέρους ανεξάρτητης εσωτερικής αρχής και λειτουργίας κάθε πόλης, σε εκείνες που πραγματοποιούσαν την συνένωση.

Συνένωση και συνδιοίκηση εξωτερική μεταξύ των πόλεων, με εσωτερική σε κάθε πόλη ανεξαρτησία, ελευθερία και αυτοδιοίκηση, αυτό ήταν οι Αμφικτυονίες. Ό,τι ακριβώς είναι και σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο θεσμός δημιουργήθηκε πριν από την ίδρυση των Ελληνικών Πόλεων, όταν στο χώρο κατοικούσαν διάφορα φύλα αρχαιοελληνικά, **τα μέλη των οποίων συγκεντρώνονταν σε ένα Ιερό, μια προκαθορισμένη ημέρα, για να λατρεύουν έναν Θεό και πιθανόν τον Πελασγικό Δία, αρχικά.**

Στις εκδηλώσεις που λάβαιναν χώρα, παραβρίσκονταν πιστοί και από γειτονικές πόλεις, δεδομένου και του ότι σε θρησκευτικές εκδηλώσεις δεν υπήρχαν ποτέ φραγμοί και απαγορεύσεις στη διακίνηση του πληθυσμού, οπότε στις ανάπαυλες των θρησκευτικών αυτών συγκεντρώσεων άρχιζαν συζητήσεις, διερευνητικές στην αρχή, σοβαρές και ουσιαστικές στη συνέχεια, με διδακτικά επακόλουθα.

Εκεί, τότε, αποκαλύφθηκε ότι υπήρχαν και λόγοι και τρόποι που συνηγορούσαν στην ευρύτερη εξέταση ουσίας για τα συζητούμενα, ώστε να επιτευχθεί κοινή πλεύση και αντιμετώπιση των διαφορών και προβλημάτων που αναφύονταν.

Ουσιαστική αφετηρία, λοιπόν, για τη σύσταση των Αμφικτυονιών, υπήρξε η **Θεοσέβεια**, αφού μέσα στις θρησκευτικές πανηγύρεις, όπου κατέφθαναν προσκυνητές και από άλλες πόλεις, άρχισαν να αναπτύσσονται, πέρα από τις συζητήσεις, και **οι πρώτες εμπορικές σχέσεις** μεταξύ των περιοίκων και στη συνέχεια πήραν τη θέση τους και **οι πολιτικές ενώσεις**, οι οποίες μεριμούσαν αρχικά για την ευπρέπεια των θρησκευτικών χώρων και στη συνέχεια για τα κοινά συμφέροντα, με ένα σύστημα όμοιο περίπου με των ομοσπονδιών, ως ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Η διάθεση και ανταλλαγή παραγομένων προϊόντων, που σε μία πόλη πλεόναζαν, ενώ σε μια άλλη έλλειπαν, οδήγησε στη δημιουργία διαφόρων **συνδέσμων**, στους οποίους διαρκώς βελτίωναν και τη λειτουργικότητα και τη συνεργασία μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να διευρύνονται αυτοί συνεχώς και ποικιλοτρόπως, με **βασική τους αρχή την αγάπη και το σεβασμό στη φύση.**

Η χαρακτηριστική ευρύτητα και καθαρότητα του πνεύματος, συνοδευόμενη και από διαλεκτική ικανότητα, δυνατότητα και ανεκτικότητα, με **κυριαρχική παρουσία του Δικαίου και του Εντίμου**, καθιστούσε τις συζητήσεις ευέλικτες και αποδοτικές, αφού γίνονταν **δεκτές οι απόψεις και των ελαχίστων**, όταν ήταν

σωστές, δίκαιες και εφαρμόσιμες. Και ο έσχατος είχε λόγο, εκεί όπου άρχισε να αναπτύσσεται το δημοκρατικό πνεύμα.

Σ' αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά βασίστηκε αρχικά και η δημιουργία ομάδων, όπως **Σύνδεσμοι των Δήμων, Συμπολιτευόμενοι Δήμοι και Συνοικισμοί** σε μικρότερης μορφής Δήμους.

Στη συνέχεια δημιουργήθηκαν, εξελικτικά πάντα, οι **Συντέλειες**, ενώσεις δηλαδή περισσοτέρων γειτονικών συνοικισμών ή χωριών που δεν αποτελούσαν δήμους - κράτη, με κύριο σκοπό τους τη χρηματική συνεισφορά για αντιμετώπιση κοινών αναγκών ή απειλών, κάθε μορφής και φύσης.

Οι σύνδεσμοι αυτοί, εξαιτίας της μεγάλης σπουδαιότητας και αποτελεσματικότητάς τους, διευρυνόμενοι συνέχεια και τελειοποιώντας και απλοποιώντας τη λειτουργία τους, έφεραν τη δημιουργία **Αμφικτυονικών Συνεδρίων**, τη συγκέντρωση δηλαδή επίσημων αντιπροσώπων πόλεων - κρατών σε τακτικά χρονικά διαστήματα και σε συγκεκριμένα σημεία, στα οποία κυριαρχική θέση κατείχε ένας Ναός ευρύτερα γνωστός και παραδεκτός, όπου συζητούνταν συγκεκριμένα ουσιαστικά θέματα, που αφορούσαν στις ευρύτερες ανάγκες της ζωής, συμπεριφοράς και διαβίωσης, στα διάφορα φύλα τόσο εσωτερικά, όσο και μεταξύ τους.

Βάση και σημείο διεξαγωγής και ανάπτυξης των ιδεών και συζητήσεων υπήρξαν οι διάφορες **θρησκευτικές εκδηλώσεις**, με τις απαραίτητες **αθλητικές και πολιτιστικές** όμοιές τους που ήταν συνυφασμένες, καθώς και η ανταλλαγή προϊόντων πάσης φύσεως.

Σε κάθε τέτοια συγκέντρωση, δηλαδή Αμφικτυονία, λατρευόταν ο δικός της Θεός και τα μέλη της είχαν κοινές υποχρεώσεις.

Αυτές ακριβώς οι αρχές θεωρούνται και ως η απαρχή του πολιτικού βίου και κατά συνέπεια η αρχή της πολιτικής ιστορίας των αρχαίων Ελλήνων.

Οι πρώτες Αμφικτυονίες ήταν:

- 1) Της **Ανθήλης**, που ήταν αφιερωμένη στη **Δήμητρα**.

- 2) **Των Γραικών της Ηπείρου**, που την αποτελούσαν Θεσπρωτοί, Χάονες και Μολοσσοί και ήταν αφιερωμένη στο **Δία**.
- 3) **Της Καλαυρίας (Πόρος)**, αφιερωμένη στον **Ποσειδώνα** και την αποτελούσαν επτά πόλεις: Επίδαυρος, Ερμιόνη, Αίγινα, Αθήνα, Ναυπλία, Πράσις και Μινύειος Ορχομενός.
- 4) **Της Δήλου**, αφιερωμένη στον **Απόλλωνα**.
- 5) **Των Παγασσών**, αφιερωμένη στον **Απόλλωνα**.
- 6) **Των Τεμπών**, αφιερωμένη στον **Απόλλωνα**.
- 7) **Το Κοινό των Βοιωτών ή Ογχηστών**, αφιερωμένη στον **Ποσειδώνα**.
- 8) **Του Πυθέως Απόλλωνα στο Άργος**.
- 9) **Της Αμαρυνθίας Αρτέμιδος στην Εύβοια**.
- 10) **Της Τριφυλίας στο Σαμικό*** ιερό του **Ποσειδώνα**.

Στη Μικρά Ασία λειτούργησαν οι Αμφικτυονίες:

- 1) **Το Πανιώνιο των Ιώνων στη Μυκάλη**, αφιερωμένη στον **Ελικώνιο Ποσειδώνα**.
- 2) **Η Συνέλευση των Δωριέων στο Τριόπιο**, αφιερωμένη στον **Απόλλωνα**.
- 3) **Η Συνέλευση των Αιολέων στο Γρύνειο**, αφιερωμένη στον **Απόλλωνα**.

Στη Μεγάλη Ελλάδα λειτούργησαν για λίγο Αμφικτυονίες στον **Κρότωνα** και στο **Ομάριο** ή **Ομογύριο**.

Τέλος, η **Πυλαία Αμφικτυονία των Δελφών**** προήλθε από τη συγχώνευση των Αμφικτυονιών της Ανθήλης, των Τεμπών και των Δελφών.

Όπως φαίνεται οι περισσότερες ήταν αφιερωμένες στον **Απόλλωνα**, το θεό του **Ήλιου**.

* **Από το ιερό αυτό, το Ποσίδειον, αργότερα εξαγγελλόταν η εκχειρία κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες.**

** **Δελφός = μήτρα μέσα στην οποία αναπτύσσονται με έμβρυακό τρόπο ιδέες, που οδηγούν τους ανθρώπους σε ημερότερα ήθη και σωφρονέστερη διαγωγή. Το Δελφός έχει σχέση με την ομφή, από την οποία παράγεται η λέξη ομφαλός, γι' αυτό και Δελφοί = ομφαλός της γης. Ομφή, κατά τον Ησύχιο, σημαίνει φωνή Θεού, φήμη θεία, κληδών (φωνή - ρήση - μαντική) θεία. Κατά την παράδοση την Αμφικτυονία των Δελφών την είχαν ιδρύσει οι Κρήτες.**

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Στις λαμπρές θρησκευτικές λατρευτικές πανηγύρεις σε κοινά αναγνωρισμένους Ναούς, αναπτύχθηκαν και εμπορικές σχέσεις σιγά - σιγά με αιτιολογικό την προστασία της φύσης, αλλά και διάθεση των πάσης φύσεως προϊόντων, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα και την ανάπτυξη πολιτικών σχέσεων με δημιουργία πολιτικών ενώσεων, για την προσθήκη της προστασίας των εδαφικών εκτάσεων.

Πέρα από τις θρησκευτικές εκδηλώσεις, στις οποίες συμμετείχαν όλοι όσοι με τη χαρακτηριστική τους θεοσέβεια έφταναν μέχρις εκεί, υπήρχαν και τα **Συνέδρια** που γίνονταν σε ειδικό ξεχωριστό χώρο και συμμετείχαν σ' αυτά μόνο οι ειδικά απεσταλμένοι επίσημοι που εκπροσωπούσαν κάθε πόλη, είτε ως διορισμένοι, είτε ως εκλεγμένοι.

Εκπρόσωποι μπορούσε να ήταν πολλοί, όμως οι επίσημοι ήταν συγκεκριμένοι, εξουσιοδοτημένοι από κάθε πόλη και είχαν και λόγο και ψήφο.

Οι επίσημοι εκπρόσωποι ήταν θρησκευτικοί και πολιτικοί λειτουργοί.

Οι **θρησκευτικοί**, που ήταν και οι σημαντικότεροι, ονομάζονταν **Ιερομνήμονες**, οι δε **πολιτικοί** ονομάζονταν **Πυλαγόρες** (από τη σύνθεση των λέξεων Πυλαία + αγορεύω) και μεταγενέστερα αποκλήθηκαν και **Αγορατροί**.

Οι **Ιερομνήμονες** ήταν οι **διορισμένοι** εκείνοι, που διατηρούσαν στη μνήμη τους (αφού τα γραπτά ήταν λίγα και δύσκολα) καθετί που αφορούσε στα ιερά και στη θρησκεία, εκείνοι δηλαδή που τηρούσαν και τα ιερά αρχεία και τα γενικά θέματα, στα οποία η γνώμη ή άποψή τους είχαν κυρίαρχη θέση, ως ανταποκρινόμενες στις Θεϊκές θελήσεις.

Ιερομνήμονες ήταν εκείνοι που είχαν ως καθήκοντα τη συντήρηση των κτιρίων, τη φύλαξη των θησαυρών, την οικονομική διαχείριση, την τήρηση των εκεχειριών, την οργάνωση των

πανηγυρικών εκδηλώσεων και το σεβασμό των αμφικτυονικών νόμων. (Δ. Π. Αδάμ, *Λοκρικά*, σελ. 73, *Λαμία*.)

Ο απεσταλμένος στο Συνέδριο Ιερομνήμονας ως διορισμένος εκπρόσωπος της πόλης σ' αυτό, ήταν εκείνος που επίσημα εκπροσωπούσε την πόλη, είχε λόγο πάνω σε όλα τα θέματα, τον οποίο εξέφραζε με την άποψή του και απολάμβανε ιδιαίτερες τιμές.

Ήταν δηλαδή όπως ο σημερινός Επίτροπος κάθε Κράτους στην Ευρωβουλή.

Κάθε πόλη, εκτός απ' τον εξουσιοδοτημένο Ιερομνήμονα, μπορούσε να στέλνει στο Συνέδριο και άλλους Ιερομνήμονες.

Το γεγονός αυτό παρείχε την ξεχωριστή δυνατότητα στους Ιερομνήμονες της ίδιας πόλης, να ανταλλάσουν κατ' ιδίαν μεταξύ τους απόψεις πάνω σε ένα θέμα που εξεταζόταν, όπως και συζητήσεις για διάφορα θέματα που αναφύονταν από τις συνεδριακές συσκέψεις, να τα αναλύουν διεξοδικά, ερευνώντας όλες τις παραμέτρους και να καταλήγουν στην ορθότερη, δικαιότερη και αντικειμενικότερη άποψη, την οποία τελικά εξέφραζε επίσημα στο Συνέδριο, ο εξουσιοδοτημένος.

Στο Συνέδριο προήδρευε ο αρχαιότερος Ιερομνήμονας και ο λόγος δινόταν απ' αυτόν με τη σειρά, αρχής γενομένης από τους πιο σεβάσιμους.

Καθένας που ζητούσε το λόγο, μιλούσε ανάλογα προς τη σοβαρότητα των λεγομένων, αναπτύσσοντας στοιχεία και επιχειρήματα, ενώ οι υπόλοιποι άκουγαν προσεκτικά τις απόψεις όλων και στο τέλος μόρφωναν μια γνώμη που κατά κανόνα ήταν ομόφωνη, η οποία, με **το δημοκρατικό πνεύμα που επικρατούσε, γινόταν αποδεκτή και εφαρμόσιμη χωρίς ψηφοφορία.**

Οι επίσημοι Ιερομνήμονες κάθε πόλης στο Συνέδριο, αρχικά συνέρχονταν πρώτα μόνοι τους και στη συνέχεια από κοινού με τους πολιτικούς εκπροσώπους, όπου και επικυρώνονταν και οι αποφάσεις των Ιερομνημόνων, οι οποίες εκ προοιμίου ήταν σύμφωνες με τη θέληση του Θεού.

Οι Ιερομνήμονες γενικά ήταν υπεύθυνοι και για την εποπτεία και την καλή διατήρηση του Ναού και γενικά της περιοχής γύρω απ' αυτόν, όπου διεξαγόταν το Συνέδριο, για προε-

τοιμασία κάθε θρησκευτικής εκδήλωσης, τη φροντίδα για όλα τα απαιτούμενα, για τη φιλοξενία των εκπροσώπων των Αμφικτυονίδων πόλεων και το σπουδαιότερο, τη διαρκή επαγρύπνηση για διατήρηση των γενικών συμφωνιών λειτουργίας του Συνεδρίου, συμπεριλαμβανομένης και της διατήρησης της Ιερής Εκεχειρίας σε όλη τη διάρκεια του Συνεδρίου, όπως και της εφαρμογής του Αμφικτυονικού Νόμου και μετά τη λήξη του και μέχρι της επόμενης συνεδρίας.

Οι Πυλαγόρες, στη συνέχεια, ήταν ένα είδος παρέδρων στους Ιερομνήμονες, ως εκλεγμένοι αντιπρόσωποι που εξέφραζαν τα πολιτικά συμφέροντα κάθε πόλης που εκπροσωπούσαν στο Συνέδριο, τα οποία σε καμιά περίπτωση δεν έπρεπε να είναι αντίθετα προς τα θρησκευτικά συμφέροντα.

Οι Πυλαγόρες ήταν όπως οι σημερινοί βουλευτές της Ευρωβουλής σε επιμέρους ομάδες εργασίας.

Ήταν ρήτορες (αγόρευαν σχετικά με τα θέματα που συζητιόνταν) και ήταν τρεις επίσημοι για κάθε πόλη, εκλεγμένοι από τους πολίτες αυτής.

Μαζί με τους Ιερομνήμονες, αποτελούσαν το Αμφικτυονικό Συνέδριο ή Αμφικτυονική Εκκλησία. (Σαν τη σημερινή Ευρωβουλή).

Συνέρχονταν από κοινού οι Πυλαγόρες όλων των πόλεων σε ιδιαίτερο χώρο που βρισκόταν μέσα στο όλο οικοδομικό περίβολο, που ήταν πλάι στο Ναό του Θεού ή της Θεάς και ονομαζόταν «Συνέδριο» ή «Συνεδρείο».

Εκεί οι Πυλαγόρες πρώτα, ξεχωριστά από τους Ιερομνήμονες, μετά από ψηφοφορία εκδίδαν τις αποφάσεις τους, τις οποίες ανακοίνωναν στους Ιερομνήμονες.

Τελικά τις αποφάσεις τους, Ιερομνήμονες και Πυλαγόρες, εξέδιδαν με ξεχωριστά ψηφίσματα, που ουσιαστικά ήταν επικυρώσεις και ήταν και ομόφωνα, αφού προηγούνταν πολύωρες ή και πολυήμερες, κάποιες φορές, ενδελεχείς συζητήσεις, στις οποίες αναλύονταν και οι τελευταίες λεπτομέρειες, αφού

πριν εκδοθούν αυτές, είχε προηγηθεί η έκθεση των απόψεων όλων.

Τούτο ακριβώς επιβεβαίωνε και το ορθό, το απόλυτο, το αντικειμενικό και το δίκαιο της εκδιδόμενης απόφασης.

Αλήθεια, σε τι διαφέρουν ουσιαστικά σήμερα οι Επίτροποι, οι Ευρωβουλευτές και το Ευρωκοινοβούλιο από τους Ιερομνήμονες, τους Πυλαγόρες και το Αμφικτυονικό Συνέδριο;

Το Πυλαϊκό Αμφικτυονικό Συνέδριο συνερχόταν μετά το πέρας κάθε πανηγυρικής θρησκευτικής εξαμηνιαίας εκδήλωσης, το Φθινόπωρο και την Άνοιξη στις **τροπές του ηλίου** (Φθινοπωρινή και Εαρινή ισημερία).

Στη θρησκευτική ιεροπραξία συμμετείχαν όλοι, και Σύεδροι και προσκυνητές που είχαν φθάσει εκεί να εκπληρώσουν θρησκευτικά καθήκοντα.

Την ημέρα της έναρξης του Συνεδρίου, στην είσοδο του ειδικού χώρου που θα γινόταν αυτό, στεκόταν ένας κήρυκας, ο οποίος ανακοίνωνε φωναχτά τα ονόματα, τις ιδιότητες και την πόλη απ' την οποία προέρχονταν ο Ιερομνήμονας, που είχε το προβάδισμα, και οι Πυλαγόρες.

Όταν προσέρχονταν όλοι, ο Πρόεδρος του Συνεδρίου καλούσε τους συνέδρους να απαγγείλουν τους Ύμνους, κατά σειρά της Δήμητρας, του Δία και της Εστίας, συνοδεύοντάς τους με σπονδές.

Ακολουθούσε η ορκωμοσία στον Αμφικτυονικό Νόμο και μετά άρχιζε η συνεδρίαση, αφού απομακρύνονταν όλοι οι άλλοι εκτός των εντεταλμένων.

Στο τέλος των συνεδριάσεων επαναλαμβανόταν το ίδιο τελετουργικό, χωρίς ορκωμοσία.

Την τελική συνεδρίαση, όπου γινόταν και η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των συζητήσεων αλλά και των αποφάσεων που παίρνονταν, είχαν το δικαίωμα και το ελεύθερο όλοι, αντιπρόσωποι και μη των Αμφικτυονίδων πόλεων, επίσημοι και ανεπίσημοι, να παραβρεθούν και να την παρακολουθήσουν.

Εκεί γίνονταν και οι ειδικές ψηφοφορίες, ανάλογα με την ψήφο ή τις ψήφους που είχε κάθε πόλη, ψηφίζοντας μόνο οι επίσημοι Ιερομνήμονες.

Το Συνέδριο κάθε Αμφικτυονίας, σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές, είχε την υπέρτατη αρμοδιότητα της εποπτείας όλων των Αμφικτυονικών πόλεων, με την κυρίαρχη απόφαση στην επίλυση των διαφορών που αναφύονταν ανάμεσα στις σχέσεις των ομόσπονδων πόλεων - κρατών και είχε το δικαίωμα να επιβάλλει ποινές πληρωμής και προστίμου ακόμη στη νικημένη πόλη, όταν σπανιότατα δεν τελεσφορούσαν οι συζητήσεις, δε γίνονταν αποδεκτές οι αποφάσεις του Συνεδρίου και έφταναν έτσι σε σύρραξη, που αποκαλούνταν **Ιερός Πόλεμος**.

Το Συνέδριο ακόμη, μέσα από τα Ιερά των Ναών, ασκούσε σοβαρή και αποφασιστική επιρροή στα στρατιωτικά και πολιτικά ζητήματα της αρχαίας Ελλάδας.

Διεδραμάτιζαν τα Συνέδρια με τους Ιερομνήμονες και Πυλαγόρες ή Αγορατρούς, σημαντικότερο και ενεργητικότερο ρόλο στην ιστορική διαβίωση των φύλων της Ελλάδος.

Θα πρέπει δε να τονιστεί ιδιαίτερα ότι, από την έναρξη της λειτουργίας των Αμφικτυονικών Συνεδρίων, αρχαιόθεν, εκείνο που επιβαλλόταν, ήταν η διακοπή οποιωνδήποτε πολεμικών εχθροπραξιών με επιβολή της Ιερής Εκεχειρίας, από το 1522 π.Χ., αρχαιότερη χρονολόγηση λειτουργίας Αμφικτυονικού Συνεδρίου όπως αναφέρει το ιστορικό στο Πάριο Μάρμαρο, η εκχειρία που είχε εφαρμογή πολύ πριν το 776 π.Χ. που θεωρείται η επίσημη έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων, όπου και ίσχυε.

ΤΟ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΥΛΑΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ

Η λέξη Αμφικτυονία, αρχαϊκά, σήμαινε τη συγκέντρωση και συνένωση περισσότερων πόλεων ή λαών γειτόνων, κοντά ή γύρω από έναν επίσημο και κοινά παραδεκτό Ναό, όπου οι περίοικοι (και περικτίονες, εξ ου και Αμφικτίονες) συνέρχονταν για καθαρά θρησκευτικούς λόγους και σκοπούς.

Αμφικτυονικά Συνέδρια συνέρχονταν σε διάφορα σημεία της Ελλάδος, όπως προαναφέρθηκε, με διάφορες μορφές το καθένα, κυρίως θρησκευτικά.

Αυτός ο θρησκευτικός χαρακτήρας των Αμφικτυονιών, αρχικό σκοπό είχε την κοινή διάδοση και διδασκαλία της λατρείας σε έναν επίσημο Ναό, ανεξάρτητα της καταγωγής ή των πολιτικών διαιρέσεων και διακρίσεων των συνερχομένων και συνεορταζόντων.

Ο σπουδαιότερος, ουσιαστικότερος και εκείνος που διακρίθηκε και διατηρήθηκε περισσότερο, ήταν ο Ναός της **Πυλαίας Δήμητρας**, κοντά στην πόλη των Μαλιέων **Ανθήλη** ή **Ανθηλή** που βρισκόταν στους βόρειους πρόποδες του Καλλιδρόμου, κοντά στη συμβολή του με την Οίτη και πλάι στις πηγές των Θερμών Πυλών (Θερμοπύλες), επάνω σε απόκρημνο λόφο που είχε μόνο ανατολική πρόσβαση (Μπεκινιόν, βιβλίο «η κοιλάδα του Σπερχειού 1927), η δε Αμφικτυονία πήρε το όνομα απ' αυτόν **Πυλαία** ή **Πυλαϊκή**.

Ως μυθικός ιδρυτής της αναφέρεται ο γιος (ή εγγονός) του **Δευκαλίωνα** και της **Πύρρας**, ο **Αμφικτύων**, αδελφός του **Έλληνα**, προς τιμή του οποίου είχε στηθεί και περικαλλές Ιερό στην Ανθήλη.

Ο Αμφικτύων στη συνέχεια έγινε βασιλιάς της Αθήνας, εκδιώκοντας τον **Κέκροπα**. Τον Αμφικτύωνα όμως εκθρόνισε ο **Εριχθόνιος**. Σύμφωνα με τον **Πανσανία** ο Αμφικτύονας ήταν ο ιδρυτής της Αμφικτυονίας στις Θερμοπύλες.

Κατά την μυθολογία μας, τους νόμους της Αμφικτυονίας έγραψε ο Αμφικτύοντας ή κατ' άλλους ο Ακρίσιος, βασιλιάς του Αργούς.

Όπως μας πληροφορεί ο πατριάρχης της Φθιωτικής Ιστοριογραφίας **Ι. Βορτσέλας** στο βιβλίο του **ΦΘΙΩΤΙΣ**, σελ. 191, (εκδόσεις ΚΑΣΤΑΛΙΑ) κατά το Πάριον Μάρμαρο:

«Αμφικτύων Δευκαλίωνος... συνήγεν τους περί το όρος οικούντας και ονόμασεν Αμφικτύοντας. Έλλην ο Δευκαλίωνος Φθιώτιδος εβασίλευε και Έλληνες ονομάσθησαν οι το πρώτον Γραικοί καλούμενοι».

Η περίοπτη θέση του Ναού της Πυλαίας Δήμητρας με το υπέρλαμπρο κάλλος του, η ομορφιά της φύσης γύρω και η θεά, προς την κορυφή Βελούχι του Τυμφορηστού δυτικά, την μακρόσπενη Όθρη απέναντι βόρεια, τιν ακτές του Μαλιακού Κόλπου κάτω και τη βόρεια Εύβοια ανατολικά, προσέδιδαν και ιδιαίτερη τέρψη και χάρη, με αποτέλεσμα οι φθινοπωρινές τιμητικές εορταστικές εκδηλώσεις προς τη Δήμητρα, **ευχαριστίες για την πλούσια παγκαρπία που παρείχε**, συγκέντρωναν πλήθη επισκεπτών από πόλεις, όχι μόνο που βρίσκονταν γύρω από την Ανθήλη, αλλά και από μακρινές από το σημείο αυτό, καθιστώντας μεγαλοπρεπέστατη την πανήγυρη.

Τα προβλήματα που αναφύονταν και οι σχέσεις γενικότερα, δημιούργησαν την ανάγκη Αμφικτυονίας στην οποία συμπεριλήφθηκαν πολλά αρχαία φύλα, με πρώτα αναφερόμενα: τους **Μαλιείς**, τους **Οιταίους**, τους **Αχαιούς**, τους **Δωριείς**, τους **Λοκρούς**, τους **Φωκείς**, τους **Ίωνες**, τους **Δόλοπες**, τους **Θεσσαλούς**, τους **Μάγνητες**, τους **Περραιβούς** και τους **Βοιωτούς**.

Στην αρχή κάθε πόλη - φύλο είχε από μία ψήφο στις ψηφοφορίες που διεξάγονταν. Στη συνέχεια όμως, αφού για διάφορους λόγους διαιρέθηκαν, διασπάστηκαν ή και συνενώθηκαν, άλλοι είχαν μία ψήφο και άλλοι δύο. Έτσι, από δύο ψήφους είχαν οι **Φωκείς**, οι **Δελφοί**, οι **Θεσσαλοί**, οι **Βοιωτοί**, οι **Αχαιοί Φθιώτες**, οι **Μάγνητες** και οι **Αινιάνες**.

Από μία ψήφο είχαν οι **Δωριείς** (του Παρνασσού), οι **Αθηναίοι**, οι **Ευβοιείς**, οι **Οιταίοι**, οι **Μαλιείς**, οι **Δόλοπες**, οι

Περραιβοί, οι Εσπέριοι Λοκροί, οι Υποκνημίδιοι Λοκροί και οι Δωριείς (Πελοποννήσιοι - Σπαρτιάτες).

Τα ονόματα φανέρωναν φύλα ή φυλές που σημαίνει ότι τότε υπήρχαν φυλές, δηλαδή φυλετικές ομάδες αρχικά και μετά εξελίχθηκαν σε πόλεις-κράτη.

Οι Μαλιείς και οι Οιταίοι, ως ενωμένοι αρχικά, είχαν δύο ψήφους και συμμετείχαν με ένα Ιερομνήμονα απ' τη **Λαμία** και έναν από την **Ηράκλεια**.

Στο Πάριο Ιστορικό, αναφέρεται **λειτουργία Πυλαϊκού Αμφικτυονικού Συνεδρίου το 1522 π.Χ.**

Η αρχηγία του Συνεδρίου μεταβιβαζόταν κάθε φορά και σε άλλο μέλος-κράτος,* τηρουμένης μιας δημοκρατικής αρχής όπως τη δίδαξε και την καθιέρωσε ο **Ηρακλής**.

Αργότερα οι Θεσσαλοί πήραν την ηγεμονία του Συνεδρίου, όταν στον πρώτο Ιερό Πόλεμο, ηγούμενοι του Αμφικτυονικού Στρατού (όπως ο Ευρωστρατός) με τους στρατηγούς **Ευρύλοχο** και **Ιππία** καθυπόταξαν τους απείθαρχους **Κρισσαίους** το 590 π.Χ.

Τρεις κυρίως ήταν οι ομάδες κρατών του Πυλαϊκού Συνεδρίου (όπως είναι σήμερα οι λαοί του Βορρά, και οι λαοί του Νότου και οι λαοί των νέων και προς ένταξη χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση).

Την πρώτη Αμφικτυονική ομάδα (Βόρειοι), τη Θεσσαλική, την αποτελούσαν οι Θεσσαλοί, οι **Περραιβοί**, οι **Μάγνητες** και οι **Αχαιοί Φθιώτες**.

Τη δεύτερη (Κεντρικοί) την αποτελούσαν τα φύλα που κατοικούσαν περί την Οίτη, οι **Οιταίοι**, οι **Μαλιείς**, οι **Αιινιάνες**, οι **Δόλοπες** και οι **Λοκροί**.

Την τρίτη, τέλος, (Νότιοι) την αποτελούσαν εκείνα τα φύλα που κατοικούσαν περί τον Παρνασσό, με κέντρο τους Δελφούς, οι **Φωκείς**, οι **Δωριείς**, οι **Βοιωτοί** και οι **Ίωνες**.

Το Πυλαϊκό Συνέδριο συνερχόταν δύο φορές το χρόνο, στις τροπές του Ηλίου, δηλαδή την εαρινή ισημερία και τη φθινοπωρινή ισημερία, αρχικά στην Ανθήλη για εκατοντάδες ετών.

* Αυτό παρατηρείται και σήμερα με την προεδρεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μεταφέρεται από Κράτος σε Κράτος, κάθε χρόνο παλαιότερα, κάθε εξάμηνο τώρα.

Αργότερα στην Ανθήλη συνερχόταν η Φθινοπωρινή που λεγόταν **Πυλαία Μετοπωρινή Αμφικτυονία** και στους Δελφούς η **Πυλαία Εαρινή Αμφικτυονία**, πάντα στις τροπές του ηλίου.

Στους Δελφούς μεταφέρθηκε από τους Φωκείς μετά από απόφαση του Πυλαϊκού Συνεδρίου και ανεξαρτητοποιήθηκε έτσι η πόλη-χώρα.

Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα ότι και στα δύο Συνέδρια δεν έφταναν μόνο υποθέσεις κρατών-πόλεων, αλλά και **ατομικές**, ιδίως ιερόσυλων πολιτών, οι δε αποφάσεις, δεσμευτικές για όλους, στις περιπτώσεις πολιτών, αφορούσαν χρηματικά πρόστιμα, για την πληρωμή των οποίων υπεύθυνες ήταν και οι πόλεις στις οποίες κατοικούσαν οι πολίτες, (όπως περίπου το σημερινό Ευρωπαϊκό Δικαστήριο). Η άρνηση καταβολής των προστίμων επέφερε και κήρυξη πολέμου της Αμφικτυονίας κατά της πόλεως που αρνήθηκε και τότε γινόταν πάλι Ιερός Πόλεμος.

Τόσο ο Ναός της Πυλαίας Δήμητρας, όσο και ο Ναός του Απόλλωνος στους Δελφούς, με την ασυλία που είχαν, χρησίμευαν και ως **Τράπεζες ή Ταμειυτήρια θησαυρών**, για τη διάσωση των οποίων είχαν μεγάλο συμφέρον πολλοί πολίτες. Έτσι, καθήκον του Πυλαϊκού Αμφικτυονικού Συνεδρίου ήταν, μεταξύ άλλων, και η **προστασία και επιμέλεια των ιερών χώρων της Ανθήλης και των Δελφών** και μεταγενέστερα η Προεδρεία στα Πύθια και η **μέριμνα για τη φρούρηση των στενών των Θερμοπυλών**.

Γι' αυτό δεν υπήρξε και τυχαίο το γεγονός της από κοινού αντιμετώπισης των Περσών από τους Πανέλληνες στο χώρο των Θερμοπυλών, κάτω και ανατολικά απ' το Ναό της Πυλαίας Δήμητρας, αφού η **Σπάρτη** ως μέλος του Αμφικτυονικού Συνεδρίου ήταν υποχρεωμένη να συμμετάσχει στη διαφύλαξη του ιερού της Πυλαίας Δήμητρας. Ήταν και αυτός ένας από τους σοβαρούς λόγους που έφεραν το Λεωνίδα με τους Σπαρτιάτες και τους άλλους Έλληνες κοντά του, στις Θερμοπύλες το 480 π.Χ.

Όταν παρουσιάστηκε ο κίνδυνος των Περσών με την κάθοδό τους από τη Μακεδονία προς τη Θεσσαλία και μετά τα Τέμπη, όπου αμυντικά συμμετείχε και ένα μέρος Σπαρτιατών, στην Ιερή Άλτη της Ολυμπίας άρχιζαν οι **75οι Ολυμπιακοί Αγώνες**,

ενώ στη Σπάρτη ξεκινούσε η δεύτερη μεγάλη εορτή των Σπαρτιατών, τα **Κάρνεια*** (η πρώτη ήταν τα Υακίνθια και οι δύο αφιερωμένες στον Απόλλωνα, το θεό του φωτός), η οποία εορταζόταν **επί εννέα**** ημέρες και κατά τη διάρκειά της απαγορευόταν στους Σπαρτιάτες να ασχοληθούν με οτιδήποτε άλλο, πέρα από τα όσα όριζε το τυπικό της γιορτής.

Ο Λεωνίδας,*** ως (ένας από τους δύο) βασιλιάς της Σπάρτης, πήρε την προσωπική του φρουρά και υπερδιπλάσιους απ' αυτήν εἴλωτες και τη δεύτερη ημέρα των Καρνείων ξεκίνησε για το Ναό της Πυλαίας Δήμητρας, αφού η Σπάρτη, όπως οι άλλοι, ως μέλος της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας, ήταν υποχρεωμένη από τον Πυλαϊκό Αμφικτυονικό Νόμο να προστρέξει σε βοήθεια προστασίας του Ναού αυτού, όταν κινδύνευε.

Ανεβαίνοντας προς τις Θερμοπύλες και παροτρύνοντας, πήρε κοντά του και άλλους που αυτοβούλως ακολούθησαν, όπως 200 Φλειάσιους, 1120 Αρκάδες, 500 Μαντίνειους, 500 Τεγεάτες, 80 Μυκηναίους, 400 Κορίνθιους, 700 Θεσπιείς με αρχηγό τους

* Ο Κάρνος (Κριός) αρχικά ήταν ξεχωριστός θεός της γονιμότητας και της συγκομιδής καρπών. Αργότερα ταυτίστηκε με τον Απόλλωνα και στη Σπάρτη υπήρχε Ναός και Ξόανο, πλάι στον λεγόμενο Δρόμο, καθώς και τέμενος έξω από τη Σπάρτη, στην οδό προς την Αρκαδία.

Στο τέλος κάθε τετραετίας (περίοδος θέρους) που συνέπιπτε με την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων, τελούνταν τα Κάρνεια, που διαρκούσαν εννέα ή δέκα ημέρες και πέρα απ' τις καθιερωμένες ιεροτελεστίες, περιλάμβαναν και τέλεση αγώνων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και άλλα.

** εννέα = Ο αριθμός εννέα σήμαινε έργο ενός νου με νόμο, αρχικής θεϊκής ενέργειας.

*** Η Σπάρτη το 480 π.Χ. είχε ακόμη δύο κληρονομικούς Βασιλείς, τον έναν από το γένος των Αγιαδών, (απευθείας απόγονοι του Ηρακλή) απ' τους οποίους κατάγονταν ο Λεωνίδας και ο Πausανίας και ο άλλος από το γένος των Ευρυπωντιδών: Οι διάδοχοί τους έπρεπε να προέρχονται και από μητέρα Σπαρτιάτισσα. Καθένας τους είχε προσωπική φρουρά που την αποτελούσαν 300 άριστοι Σπαρτιάτες, που είχαν διακριθεί σε μάχες, ήταν ηλικίας πάνω από 30 ετών, ήταν έγγαμοι και υποχρεωτικά γονείς ενός τουλάχιστον αρσενικού παιδιού, ώστε σε περίπτωση θανάτου τους να υπήρχε διάδοχος.

Η Σπάρτη επίσης ήταν καθαρά προστάτιδα του Μαντείου των Δελφών, γι' αυτό και όλοι σχεδόν οι χρησμοί του Μαντείου είχαν φιλοδωρικό - φιλοσπαρτιατικό χαρακτήρα.

το Δημόφιλο γιο του Διαδρόμου και πανστρατιά τους Λοκρούς, αφού στην περιοχή τους βρισκόταν το Ιερό της Πυλαίας Δήμητρας. Φτάνοντας στις Θερμοπύλες παρέταξε τις δυνάμεις του (από το πολεμικό συμβούλιο των αρχηγών των τμημάτων είχε επιλεγεί ως αρχιστράτηγος) ανατολικά του σχεδόν απόκρημνου λόφου, πάνω στον οποίο υπήρχε το Ιερό, και στο οποίο η άνοδος γινόταν μόνο από εκείνο το σημείο, ώστε και να ανακόψει το πέρας των Περσών προς το «ευρύ» σημείο και το ανατολικό «στενό» όπου είχε αφήσει ένα μέρος των δυνάμεών του, αλλά και να τους εμποδίσει να ανέβουν στο Ιερό.

Γεγονός υπήρξε πάντως, εκείνο που χαρακτηριστικά διαφάνηκε από την αρχή της λειτουργίας του Πυλαϊκού Αμφικτυονικού Συνεδρίου, δηλαδή ο απώτερος σκοπός και στόχος για βαθμιαία ΕΘΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, όπως χαρακτηριστικά εκδηλώθηκε στη μάχη των Θερμοπυλών.

Εδώ θεωρείται σκόπιμο να αναφερθούν και τα παρακάτω ξεχωριστά γεγονότα.

Ενδεικτικά θα αναφερθεί το γεγονός που αποκαλύπτεται σήμερα, ότι η Ανθήλη, που δεν θεωρείται τυχαία η επιλογή της τοποθεσίας της, ήταν η κορυφή νοητού ισοσκελούς τριγώνου με τις δύο ίσες πλευρές του, τις αποστάσεις Ανθήλη - Επίδαυρος, Ανθήλη - Ολυμπία. («Τα άγνωστα Μεγαλουργήματα των Αρχαίων Ελλήνων» Θεοφ. Μανιά σελ. 76).

Ακόμη πληροφοριακά αναφέρουμε ένα καθαρό παράδειγμα επηρεασμού από το Αμφικτυονικό πνεύμα, σε εφαρμογή του στην πράξη.

Στην ευρύτερη περιοχή, από των Θερμοπυλών μέχρι την περιοχή της σημερινής Αρχίτσας, (Λοκροί Επικνημίδιοι ή Υποκνημίδιοι) επί σειρά ετών καλλιεργήθηκε συνεταιριστικά και διατέθηκε συνεταιριστικά το φαρμακευτικό φυτό ελλέβορος, το οποίο οι τελικοί συνεταιίροι που ασχολούνταν με την συσκευασία του, το διέθεταν μόνο συνεταιριστικά, σε δόσεις, ανάλογες για πονοκεφάλους, για μυαλγίες, για πόνους περιόδου κ.ά. Είναι η πρωταρχική ιστορικά συνεταιριστική προσπάθεια που αναφέρεται από την προτελευταία προ Χριστού χιλιετία!

Η θυσία εκείνη των Θερμοπυλομάχων, επίσης, δύο χρόνια μετά, απέδωσε αποτελέσματα εθνικής ένωσης, με την Αθηναϊκή Συμμαχία.

Ο Αριστείδης ο Δίκαιος, το 478 π.Χ., συνδυάζοντας το θρησκευτικό και ενωτικό χαρακτήρα της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας με τον εθνικό, μετά τη θυσία των Θερμοπυλών, εισηγήθηκε στον Περικλή την ουσιαστική μεταβολή του θρησκευτικού θεσμού σε καθαρά εθνικό θεσμό, με την ίδρυση Αθηναϊκής Συμμαχίας και με σκοπό την αποσόβηση της Περσικής απειλής.

Ο Περικλής αργότερα, εμπνεόμενος από την πρόταση του Αριστείδη, επιχείρησε συγκρότηση Πανελληνίου Συνεδρίου στην Αθήνα για **διηνεκή ειρήνη και ελευθερία των θαλασσών** κάτι που μπορεί να θεωρηθεί ως η πρώτη σύλληψη της ιδέας για τον διεθνή μεταπολεμικό θεσμό της **Κοινωνίας των Εθνών**.

Έτσι οι Ταμίες που διαχειρίζονταν τα οικονομικά της Συμμαχίας εκείνης ονομάστηκαν **Ελληνοταμίες** και όχι Αθηνοταμίες.

Συμπληρωματικά τέλος αναφέρεται ακόμη και το ότι ο **Στήβεν Πρέσσιφιλντ** στο βιβλίο του: «**Οι Πύλες της Φωτιάς**» και στη σελ. 349 (εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ) επισημαίνει:

«Ο Αιγύπτιος έβγαλε από το πουγκί ένα ολόχρυσο κύπελλο με δύο χερούλια (Κύλικά) ασύγκριτο σε μαστοριά και στολισμένο με πολύτιμα πετράδια. Είπε ότι τα σκαλίσματα πάνω του αναπαριστούσαν τον ήρωα Αμφικτύονα, στον οποίον ήταν αφιερωμένη η περιοχή των Θερμοπυλών, μαζί με τον Ηρακλή και τον Ύλα, το γιο του Ηρακλή, από όπου κατάγονταν οι Σπαρτιάτες και ο ίδιος ο Λεωνίδα».*

* Στην περιοχή της Τραχίνας και προς Θερμοπύλες, κατοικούσε μια αρχαία φυλή, οι **Κυλικράνες**, οι οποίοι κατασκεύαζαν με περισσή τέχνη κύλικες και είχαν πρωτεύουσα την **Οιχαλία** με βασιλιά τους τον **Εύρυτο**, τους οποίους οι Δωριείς, με την ηγεσία του Ηρακλή, νίκησαν και διέλυσαν, καθιστώντας τους ως είδος **Πενεστών** και **Ειλώτων** στους Οιταίους, τους Μαλιείς και τους Ηρακλειώτες. Κατά μία άποψη οι Κυλικράνες πήραν το όνομά τους από το ότι έβαζαν τα χέρια τους λίγο πάνω από τη μέση τους, αριστερά και δεξιά, έτσι που να φαίνονται σαν χερούλια από κύλικες, (κύπελλα), αφού και ο κύλικας αποτελούσε μια ξεχωριστή κατασκευή τους.

ΥΜΝΟΙ ΚΑΙ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Α΄: ΥΜΝΟΙ

Το Συνέδριο άρχιζε με τους ύμνους προς τους Θεούς, με ανάλογες προσφορές, όπως θυμίαμα, στύρακα* και ηδύοσμον για το Δία, θυμίαμα, στύρακα για τη Δήμητρα και θυμίαμα και αρώματα για την Εστία.

ΥΜΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ

*Δηοί παμμήτειρα, θεά, πολυώνυμε δαίμον,
σεμνή Δήμητερ κουροτρόφος, ολβιοδώτι,
πλουτοδότειρα θεά, σταχυοτρόφε, παντοδότειρα
ειρήνη χαίρουσα και εργασίας πολυμόχθοις
.....
έλθέ μάκαιρ, αγνή, καρποίς βρίθουσα θερείοις
ειρήνην κατάγουσα και ευνομίην ερατεινήν
και πλούτον πολύολβον, ομού δ' υγίειαν άνασσαν.*

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

*Δηώ, μητέρα των πάντων, θεά δαιμονία** με πολλά ονόματα,
σεβαστή Δήμητρα, που τρέφεις τα παιδιά και δίνεις ευτυχία,
θεά που δίνεις τον πλούτο, τρέφεις τα στάχνα, παρέχεις τα πάντα
και χαίρεσαι στην ειρήνη και στις εργασίες τις κουραστικές
.....
έλα, ω μακαρία, αγνή, γεμάτη καλοκαιριάτικους καρπούς
και φέρε ειρήνη και ευνομία περιπόθητη
και πλούτο πολυευτυχισμένο, μαζί με τη βασίλισσα υγεία.*

* **στύρακας** ήταν η γνωστή σήμερα αγριοκυδωνιά ή στουρακιά, γένος θάμνου με μεγάλα άσπρα άνθη (επιστ. ονομ. στύραξ ο φαρμακευτικός). Απ' αυτό έπαιρναν την ευωδιαστή ρητινώδη ουσία και την έκανα θυμίαμα.

** **δαιμονία** = η προερχόμενη από θεό. Και **δαίμον** = εκείνος που είχε υπόσταση και ιδιότητες θεού.

Από τις τελευταίες αυτές επικλήσεις γίνεται κατανοητό ότι αναφέρεται ο ύμνος με παρακλήσεις για ειρήνη, ευνομία αγαπητή και πλούτο νόμιμο που φέρνει ευτυχία και υγεία. (Ο ύμνος δεν καταγράφεται εδώ ολόκληρος).

ΥΜΝΟΣ ΔΙΟΣ

Ζευ πολυτίμητε. Ζευ άφθιτε, τήνδε τοι ημείς
μαρτυρίαν τιθέμεσθα λυτήριον ηδέ πρόσευξιν.
Ω βασιλεύ, δια σην κεφαλήν εφάνη τάδε θεία
γαία θεά μήτηρ, ορέων θ' υψηχέες όχθοι
και πόντος και πάνθ' οπόσθ' ουρανός εντός έταξε·
Ζευ Κρόνιε, σκηπτρούχε, καταϊβάτα, οβριμόθυμε,
παντογένεθλ', αρχή πάντων, πάντων τε τελευταίη,
σεισίχτων, αυξητά, καθάρσιε, παντοτινάκτα.
αστράπιε, βρονταίε, κεραύνιε, φυτάλιε Ζευ,
κλυθί μεν, αιολόμορφε, δίδου υγίειαν αμεμφή
ειρήνην τε θεάν και πλούτον δόξαν άμεπτον.
αυτοπάτωρ μακάρων τε θεών πάτερ, ηδέ και ανδρών
αλλά χάριν λειβήσι δίδου, φρεσίν αίσιμα πάντα
ειρήνην δε Θεόν κουροτρόφον αγλαότιμον
και βίον ευθύμοισιν αεί θάλλοντα λογισμοίς.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Δία πολυτιμημένε, Δία αθάνατε, αυτήν εδώ ημείς
την απολυτρωτικήν ομολογία και προσευχήν σου απευθύνομε.
Ω Βασιλιά, από το δικό σου κεφάλι φανερώθηκαν όλα αυτά
η γη η θεά μητέρα και των βουνών οι ψηλές κορυφές
και η θάλασσα και όλα όσα ο ουρανός περιέχει.
Δία, γιε του Κρόνου, που έχεις το σκήπτρο και εμφανίζεσαι
με αστραπές και βροντές, ισχυρόκαρδε,
που γένησες τα πάντα και είσαι η αρχή και το τέλος πάντων
συ που σείεις τη γη, που συντελείς στην αύξηση, που εξαγνίζεις
και εξουσιάζεις τα πάντα,
αστραφτερέ, βροντερέ, κεραυνορίχτη, από τη φύση υπάρχων Ζευ,
άκουσέ μας ποικιλόμορφε και δώσε μας άριστη υγεία
και τη θεά ειρήνη και πλούτου δόξα ακηλίδωτη

Είσαι αυτογέννητος και πατέρας των μακαρίων θεών
και των ανθρώπων.
Αλλά πρόσεξε με ευχαρίστηση τις προσφορές μας και βοήθησε
το νου μας να γίνουν όλα σωστά
και (χάρισε) ζωή που να παρέχει χαρά στην ψυχή μαζί
με τη βασίλισσα υγεία
και τη θεά ειρήνη, την πολυτίμητη τροφό των νέων
και βίον που να κυριαρχείται πάντοτε από εύθυμες σκέψεις.

Από τις τελευταίες επικλήσεις κι εδώ γίνεται κατανοητό
ότι ζητούσαν ειρήνη, υγεία και ζωή χαρούμενη, γι' αυτό παρα-
καλούσαν στο Συνέδριο να σταθούν οι Σύεδροι με καθαρό μυα-
λό, ώστε να διεξαχθούν όλα σωστά και να πετύχουν όσα καλά
για όλους επιθυμούσαν.

ΥΜΝΟΣ ΕΣΤΙΑΣ

Εστία ευδυνάτοιο Κρόνου θύγατερ βασίλεια,
ή μέσον οίκον έχεις πυρός αενάοιο, μεγίστου,
τούσε συ εν τελεταίς οσίους μύστας αναδείξαις,
Θείσ' αιθαλέας, πολυόλβους, εύφρονας, αγνούς·
οίκε θεών μακάρων, θνητών στήριγμα κραταιόν,
αϊδίη, πολύμορφε, ποθεινοτάτη, χλοόμορφε·
μειδιόωσα, μάκαιρα, τάδ' ιερά δέξο προθύμως,
όλβον επιπνείουσα και ηπιόχειρου υγείαν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Εστία, θυγατέρα του ισχυρού Κρόνου, βασίλισσα,
συ η οποία κατέχεις στο μέσον της κατοικίας το αιώνιον μέγιστον πυρ
μακάρι εσύ, αυτούς εδώ τους ιερούς μύστες να τους αναδείξεις
στις τελετές
και να τους κάνεις να είναι πάντοτε νέοι και δυνατοί,
πολυευτυχισμένοι, χαρούμενοι, αγνοί
συ είσαι η κατοικία των μακαρίων θεών, το ισχυρόν στήριγμα
των ανθρώπων
συ η αιωνία, η πολύμορφη, η περιπόθητη, η όμοια με χλόη
που σκορπίζεις χαμόγελα, μακάρια, δέξου με προθυμία
αυτές τις θυσίες

και δώσε μας σαν αεράκι δροσερό ευτυχία και υγεία,
που καταπραΰνουν τον άνθρωπο.

Και σε τούτον τον ύμνο ζητείται από την Εστία που κατέχει το αιώνιο μέγιστο πυρ,* να αναδείξει αυτούς που έχουν ξεχωριστή γνώση των ιερών στο Συνέδριο, ώστε να είναι σωστοί, νέοι (στην ψυχή) και καθαροί (στις πράξεις) και να παρέχουν έτσι υγεία και ευτυχία που φέρνουν ήσυχη και ήρεμη ζωή στους ανθρώπους.

Β': ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Οι Ιερομνήμονες ήταν εκείνοι που ορκίζονταν στον Αμφικτυονικό Νόμο και ήταν υποχρεωμένοι και αυτοί και η πόλη που εκπροσωπούσαν να τον τηρούν πιστά και απαρέγκλιτα.

Ο νόμος αυτός έλεγε:

«Μηδεμίαν πόλιν των Αμφικτυονίδων ανάστατον ποιήσιν, μηδ' υδάτων ναματιαίων ήρξειν, μητ' εν πολέμω, μητ' εν ειρήνη. Εάν δε τις ταύτα παραβή, στρατεύσειν επί τούτον και τας πόλεις αναστήσειν· και εάν τις ή συλλά τα του Θεού, ή συνειδή τι ή βουλήση τι, κατά των ιερών, τιμωρήσειν και χειρί και ποδί και φωνή και πάση δυνάμει. και προσήν τω όρκω αρά ισχυρά»...

(Το Νόμο αυτό διέσωσε ο Αισχίνης «Περί παραπροσβείας» 115).

Οι Αμφικτυονίες δηλαδή περιλάμβαναν κατά τον αμφικτυονικό νόμο, τρεις θεμελιώδεις διατάξεις, αρχές ή απαγορεύσεις.

1. Απαγορευόταν η τέλεια καταστροφή αμφικτυονίδας πόλης από άλλη ή άλλες, σε καιρό πολέμου - επίθεσης, αλλά και ειρήνης.

* πυρ= συγκέντρωση ροής θείας πνοής κατευθυνόμενης.

2. Απαγορευόταν η καταστροφή του υδραγωγείου ή υδραγωγείων όποιας αμφικτυονίδας πόλης έχανε τον πόλεμο ή και κατά τη διάρκεια της πολιορκίας.
3. Απαγορευόταν η κλοπή ή αρπαγή θησαυρών και αφιερωμάτων από τα ιερά των Θεών ή Ναών από τις πόλεις που έχαναν τον πόλεμο.*

Γι' αυτό και είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις που επιχειρήθηκε παρασπονδία, η οποία και για τούτο τιμωρήθηκε με τη μεγαλύτερη αυστηρότητα κατά τους ιερούς πολέμους που ξεσπούσαν.

Θα πρέπει να τονισθεί εδώ και το ότι εκείνοι οι ιεροί πόλεμοι δεν είχαν καμιά σχέση με τους σημερινούς «τζιχάντ»,** αφού εκείνοι γίνονταν για αποκατάσταση θρησκευτικών αρχών κι όχι για διαφορά και επιβολή θρησκευτικών δοξασιών, όπως οι σημερινοί των Αράβων ισλαμιστών.

* Αυτό ακριβώς το τελευταίο επέβαλε και ο Λένιν το 1917-1918 στη Ρωσία και έτσι σώθηκαν οι θησαυροί που υπάρχουν και εκτίθενται σήμερα στο Μουσείο του Κρεμλίνου στη Μόσχα.

** «Τζιχάντ» = ιερός πόλεμος.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Α΄: ΙΕΡΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

Με την πάροδο των χρόνων, εμφανίστηκαν διαφοροποιήσεις σε βασικά θέματα, από διαμετρικά αντίθετες απόψεις και αντιλήψεις και παρά τις καταβαλλόμενες προσπάθειες, στάθηκε αδύνατο να γεφυρωθούν, καθώς και από αυθαιρεσίες πόλεων - κρατών, που απαξίωναν τις Αμφικτυονικές αρχές και Νόμους.

Τα Αμφικτυονικά Συνέδρια τότε, εφαρμόζοντας το Νόμο, υποχρεώνονταν να καταφεύγουν σε **Ιερούς Πολέμους**.

Το σύνθημα κήρυξης του **πρώτου Ιερού Πολέμου** έδωσε η Πυλαία Αμφικτυονία το **590 π.Χ.** όταν τα στρατεύματα των πόλεων-κρατών της Ομοσπονδίας, με αρχηγό τον τύραννο της Σικυώνας **Κλεισθένη**, μετά από εντολή του Αμφικτυονικού Συνεδρίου και με συμμάχους τους Αθηναίους και τους Θηβαίους, κατέσκαψαν την πόλη της **Κρίσσας**, περισσότερο για παράδειγμα, και αφιέρωσαν τη γη της στο Δελφικό Θεό Απόλλωνα.

Αφορμή υπήρξε η παράνομη φορολόγηση των προσκυνητών που πήγαιναν στους Δελφούς, και διέρχονταν από την Κρίσσα, την οποία φορολόγηση αυθαίρετα είχαν επιβάλλει οι Κρισσαίοι.

Το **448 π.Χ.** κηρύχτηκε ο **δεύτερος Ιερός Πόλεμος**, όταν οι Φωκείς αφαίρεσαν τη διοίκηση του Μαντείου από την πόλη των Δελφών και έπαψαν έτσι οι Δελφοί να είναι αυτόνομοι.

Το **356 π.Χ.** το Αμφικτυονικό Συνέδριο μετά από απαίτηση των **Θηβαίων**, οι οποίοι επιδίωκαν την διοίκηση του Συνεδρίου, επέβαλε στους **Φωκείς** βαριά χρηματική ποινή γιατί καταπάτησαν γη του Μαντείου κι έτσι κηρύχτηκε ο **τρίτος Ιερός Πόλεμος**, αφού οι **Φωκείς** αρνήθηκαν να πληρώσουν το πρόστιμο που τους επιβλήθηκε.

Το **339 π.Χ.** κηρύχτηκε ο **τέταρτος Ιερός Πόλεμος** εναντίον των **Αμφισσαίων**, ο οποίος έληξε μετά ένα χρόνο, το

338π.Χ. με τη μάχη της Χαιρώνειας, όπου ο Φίλιππος Β' νίκησε τους Αθηναίους και τους Θηβαίους.

Το Συνέδριο τότε στέρησε τις δύο ψήφους, από τους ηττημένους Θηβαίους και τις έδωσε στο Φίλιππο Β', αποκλείοντας έτσι από το Συνέδριο και τους συμμάχους των Φωκέων, Σπαρτιάτες και Κορίνθιους, καθώς στέρησε την ψήφο και από τους Αθηναίους, που αρνήθηκαν να συμμαχήσουν με τον Φίλιππο Β' για την κατά των Φωκέων επιχείρησή του.

Ο Φίλιππος Β' αναγνωρίστηκε από το Πανελλήνιο Συνέδριο (πλην Λακεδαιμονίων) ως εθνικός εντολοδόχος, το δε Αμφικτυονικό Συνέδριο ορίστηκε ως δικαστήριο των συμμάχων, στο οποίο σημαντικό ρόλο διεδραμάτησαν Λαμείς δικαστές με την ευθυκρισία τους.

Το 338 π.Χ. ακόμα, θεωρείται και ο δεύτερος ουσιαστικός σταθμός για τους Ολυμπιακούς Αγώνες μετά την καθιέρωσή τους από το 776 π.Χ. που είναι ο πρώτος, αφού από το 338 π.Χ. άρχισαν να γίνονται δεκτοί στην Ολυμπία και να συμμετέχουν στους αγώνες και αθλητές που δεν κατάγονταν από την κυρίως Ελλάδα, αλλά αποδείκνυαν την Ελληνική τους καταγωγή, όπως έγινε με τους Μακεδόνες.

Το 323 π.Χ. μετά το Λαμιακό Πόλεμο απομάκρυναν από την Αμφικτυονία τους Μακεδόνες και συμπεριέλαβαν σ' αυτήν τους Αιτωλούς.

Το 278 π.Χ. έγιναν πάλι δεκτοί οι Φωκείς με το αιτιολογικό της γενναιότητας με την οποία αντιμετώπισαν τους Γαλάτες εισβολείς, οι δε Αιτωλοί αύξησαν την ισχύ τους στο Αμφικτυονικό Συνέδριο, ξαναπαίρνοντας τις δύο ψήφους που τους είχε πάρει ο Φίλιππος Β'.

Το 220-210 π.Χ. στο Συμμαχικό Πόλεμο η επιρροή των Αιτωλών περιορίστηκε με παρέμβαση των Μακεδόνων και των Αχαιών.

Β': ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΩΝ

Τα Πυλαία Αμφικτυονικά Συνέδρια συνέχισαν ουσιαστικά πάνω από χίλια εφτακόσια χρόνια να προσφέρουν το πολυτιμότερο έργο τους, διατηρώντας σε πάρα πολλές περιπτώσεις την ειρήνη που κινδύνευε.

Άρχισαν όμως να διαφοροποιούνται από την εποχή του Φιλίππου Β' όταν, μετά το 346 π.Χ. οι Φωκείς αποβλήθηκαν από το Συνέδριο της Πυλαίας Δήμητρας ως ιερόσυλοι και οι ψήφοι τους δόθηκαν από ευγνωμοσύνη στο Φίλιππο Β'.

Τότε αποβλήθηκαν από το Συνέδριο και οι Πελοποννήσιοι Δωριείς, οι Σπαρτιάτες και η ψήφος τους δόθηκε στους Ηρακλειώτες, αλλά και οι Κορίνθιοι επειδή συμμετείχαν στην κοινοπραξία των Φωκέων.

Άρχισαν δηλαδή, να μην τηρούν τον Αμφικτυονικό Νόμο, να διασπώνται ανάλογα με τα ιδιαίτερα συμφέροντά τους και να συμπεριφέρονται όπως στο σημερινό Ο.Η.Ε. Ουδέν άφθαρτον επί της γης.

Με τις παραπάνω αποβολές, αποκαταστάθηκαν οι Θεσσαλοί στα αρχαιότερα αξιώματα που είχαν, τα οποία και εκείνοι είχαν αφαιρέσει απ' τους Φωκείς και έτσι πήραν πάλι και την προεδρεία.

Τέλος δόθηκαν δύο ψήφοι στους Δελφούς.

Θα πρέπει επιπρόσθετα εδώ να αναφερθεί και το γεγονός ότι στο Συνέδριο της Πυλαίας Δήμητρας το 337 π.Χ., ο νεαρός τότε βασιλιάς της Μακεδονίας Αλέξανδρος, ανακηρύχθηκε για πρώτη φορά Ηγεμών των Ελλήνων και επιβεβαιώθηκε η ανακήρυξή του τον επόμενο χρόνο 336 π.Χ. στο Συνέδριο της Κορίνθου, γιατί από το Πυλαϊκό Συνέδριο είχαν απουσιάσει την προηγούμενη χρονιά οι Αθηναίοι, οι Θηβαίοι και οι Σπαρτιάτες.

Οι Φωκείς επανέκτησαν τα δικαιώματά τους στο Αμφικτυονικό Συνέδριο του 278 π.Χ. όπως προαναφέρθηκε, ως αμοιβή για την ανδρεία που έδειξαν την προηγούμενη χρονιά 279π.Χ. στην επιδρομή των Γαλατών και για τον ίδιο λόγο μπήκαν στην Αμφικτυονία και οι Αιτωλοί, οι οποίοι έμειναν μέχρι την ήττα τους από τους Ρωμαίους το 189 π.Χ.

Παρά το ότι αποκλείστηκαν, εντούτοις **Αιτωλοί** ιερομνήμονες αντιπροσώπευαν στο Συνέδριο άλλα φύλα, όπως το **178-177 π.Χ.** αντιπροσώπευσαν τους **Αινιάνες** και τους **Λοκρούς**.

Την εποχή του **Οκταβιανού Αυγούστου το 30 π.Χ.** ο αριθμός των ψήφων έφτανε τις 30.

Έξι απ' αυτές δόθηκαν στους **Μακεδόνες** που τις έχασαν οι **Μαλιείς, Αινιάνες, Δόλοπες** και **Αχαιοί Φθιώτες**, επειδή είχαν χάσει την αυτοτέλειά τους και συγκαταλέχθηκαν τότε με τους **Θεσσαλούς** σε μια Συντέλεια, η οποία είχε έξι ψήφους.

Αλλά έξι ψήφοι δόθηκαν από τον **Αύγουστο** - εδώ φαίνεται ότι οι Ρωμαίοι κανονίζουν τα του Συνεδρίου - στην από αυτόν ευνοούμενη **Νικόπολη** της Ηπείρου.

Στους **Φωκείς, Δελφούς, Βοιωτούς** δόθηκαν από δύο ψήφοι και από μία ψήφος δόθηκε στους **Δωριείς, Οζόλες Λοκρούς, Ευβοείς, Μεγαρείς, Αθηναίους** και **Κορίνθιους** που συνεργάζονταν με άλλες πόλεις της Πελοποννήσου.

Την εποχή του **Τραϊανού το 98-117 μ.Χ.** το Αμφικτυονικό Συνέδριο της Πυλαίας Δήμητρας είχε ακόμη μεγάλη σπουδαιότητα στην πολιτική ζωή των Ελλήνων και συνερχόταν όπως παλαιά, την άνοιξη στους Δελφούς, οπότε το αποκαλούσαν και Δελφικό και το Φθινόπωρο στις Θερμοπύλες.

Την εποχή των **Αντωνίνων το 138-180 μ.Χ.** το Αμφικτυονικό Συνέδριο Ανθήλης είχε σπουδαία και πάλι θέση στη δημόσια ζωή της Αχαΐας, παρά την ίδρυση από τον Αδριανό στην Αθήνα άλλου συνεδρίου Πανελληνίου.

Τέλος, η πολιτική σημασία των Αμφικτυονικών Συνεδρίων άρχισε να εκλείπει και περιορίστηκε σε έργα προστασίας των Ιερών στους Δελφούς και στις Θερμοπύλες που καταργήθηκαν και αυτά μαζί με το Δελφικό Ιερό.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΘΙΑ - ΕΛΛΑΣ - ΕΛΛΗΝΕΣ - ΛΑΜΙΑ

Δύο νεοέλληνες ιστορικοί ερευνητές, (Ηλίας Τσατσόμοιρος και Σημαιοφόρος Θεολόγος) πριν λίγα μόλις χρόνια, κατόρθωσαν με διάφορο καθένα τους τρόπο, να σπάσουν τον κώδικα του αρχαιοελληνικού αλφαβήτου και φτάνοντας στη σημασιολογική έννοια κάθε γράμματος και απ' αυτή κάθε λέξης, **απέδειξαν περίτρανα και την ελληνικότητα του αλφαβήτου και όχι τη φοινικική προέλευσή του, αλλά και το σπουδαιότερο, το γεγονός ότι καμιά αρχαιοελληνική λέξη δεν πλάστηκε τυχαία χωρίς ιδιαίτερη σημασία της.**

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις αρχές τους έχουμε τις σημασίες των λέξεων:

Φ	=	φως
Θ	=	θεάμενο
Ι	=	να κατέρχεται
Α	=	(από την) Αρχική Δύναμη, το Θεό.

Η ΦΘΙΑ υπήρξε πράγματι ο φωτεινός εκείνος τόπος - χώρος που είχε απεριόριστη την ευλογία του Θεού.

Ε	=	ενέργεια
Λ	=	ηλίου
Λ*	=	(με) ατένιση
Α	=	Αρχικής Δύναμης
Σ	=	φανερωμένη

Η ΕΛΛΑΣ, υπήρξε η περιοχή, στην οποία η αρχική δύναμη, ο Θεός, φανερωνόταν ως ενέργεια, με ηλιοφάνεια, με θερμές πηγές, με ξεχωριστές καιρικές συνθήκες κ.ά.

Ε	=	ενέργεια
Λ	=	ηλίου
Λ	=	με ατένιση
Η	=	διπλής καθόδου
Ν	=	με Νου και Νόμο.

* Κάποια γράμματα παρουσιάζονται και με δύο ή τρεις σημασίες.

Ο ΕΛΛΗΝ ήταν φωτεινή ενέργεια, διπλής καθόδου με Νου και Νόμο, δηλαδή ήταν φωτεινός νους.

Λ	=	ήλιος
Α	=	Αρχικής Δύναμης, Θεού
Μ	=	στη φύση
Ι	=	κατέρχεται
Α	=	με τη βοήθεια του Θεού.

Μία νεότερη εκδοχή, που πρωτοεμφανίστηκε από τον γράφοντα το 1982, είναι ότι η Λαμία πήρε το όνομά της από το βαθύ ρέμα που χώριζε τους δύο λόφους της και που αποκαλούνταν Λάμος ή Λαμός και σήμαινε: Λ=ήλιος, Α=θεϊκός, Μ=στη φύση, Ο=και σε ορισμένο τόπο, Σ=φανερωμένος.

Ένας παμπάλαιος μύθος λέει ότι στο ρέμα αυτό, κατοικούσε μία Λάμια, με την οποία ερωτοτροπούσε ο Φαέθων, γιος του Ήλιου, ο οποίος παρακαλούσε τον πατέρα του να στέκει περισσότερο εκεί, να θερμαίνει την αγαπημένη του, κάτι που ο Ήλιος πραγματοποιούσε. Το 1970 όταν επρόκειτο να εγκατασταθεί δορυφορικός σταθμός εδάφους, ο Η/Υ στις Η.Π.Α. επέλεξε την περιοχή των Θερμοπυλών από δέκα όμοιές της. Έναν από τους λόγους που βρήκαν οι επιστήμονες ήταν ότι αυτή έχει τη μεγαλύτερη ετήσια ηλιοφάνεια.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η Φθία υπήρξε ένας φωτεινός χώρος με θεϊκή ξεχωριστή εύνοια, στον οποίο κατοίκησαν οι Έλληνες, άνθρωποι με εξαιρετικά φωτισμένο νου, οι οποίοι εκφράζονταν με έντεχνο λόγο, που ήταν φωτισμός πάνω στη γη, διδάσκοντας και εφαρμόζοντας την Αλήθεια, τη δύναμη δηλαδή που θεάται το σωστό και δεν πέφτει σε λάθη.

Έστω δε υπόψη ότι οι το πρώτον ονομασθέντες Έλληνες ήταν εκείνοι που κατοίκησαν την περί τον Μαλιακό κόλπο περιοχή, από των Θερμοπυλών, του Σπερχειού και της Όθρης και ο Έλλην θεωρείται και γεννημένος στην ίδια εκεί γη.

Η **ΦΘΙΑ** υπήρξε η περιοχή του φωτός, όπου κυριάρχησε ο φωτεινός νους, ο **Έλληνας νους, απόγονος του Αμφικτύωνα** και του **Προμηθέα** που έφερε το **φως (νου και γνώση) στον κόσμο** και κατοικήθηκε η Φθία από τους Έλληνες Δωριείς, Ίωνες, Αιολείς, Αχαιούς, Μαλιείς, Τραχίνιους, Οιταίους και Οπουντίους, εκείνους δηλαδή οι οποίοι αποτέλεσαν τον πυρήνα της Πυλαίας Αμφικτυονίας, στην οποία διακρίθηκαν **Λαμείς - Μαλιείς δικαστές** για την ευθυκρισία τους, το δίκαιο, την ορθότητα σκέψης και την αντικειμενικότητα.

Η **ΦΘΙΑ** υπήρξε η περιοχή όπου η ένωση Δωριέων και Πελασγών δημιούργησε λαούς φωτισμένους με ανώτερα ιδανικά, με προοδευμένη μόρφωση, με πρότυπα ήθη και έθιμα, με διακεκριμένο πολιτισμό και εξέλιξη, με **Αρετή και Δίκαιο**, με **Νομιμότητα και Δημοκρατία**, όπως χαρακτηριστικά πρωτοδιδάχτηκαν και εφαρμόστηκαν από τον **Ηρακλή**, ο οποίος, **ως ηλιακός ήρωας, το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του το πέρασε στη Φθία**, που χαρακτηριζόταν από ιδιαίτερα μεγάλη ετήσια ηλιοφάνεια και αυτήν επέλεξε και για να τελευτήσει το θνητό βίο του.

Η **ΦΘΙΑ** υπήρξε η περιοχή απ' όπου ξανάρχισε την ύπαρξή του το ανθρώπινο γένος, μετά από τον κατακλυσμό, από τον οποίο διασώθηκαν μόνο ο **Δευκαλίωνας** και η **Πύρρα**, πρόγονοι απευθείας του **Αμφικτύωνα**, του μυθικού ιδρυτή των Αμφικτυονιών.

Γι' αυτούς τους λόγους η **Φθία** έτυχε να στολιστεί και παρουσιαστεί με ωραιότατους χαρακτηρισμούς, όπως: **Ερίβωλος,* Καλλιγύναιξ και Ευάμπελος.**

Μετά από τα προαναφερθέντα, επόμενο ήταν με το φωτεινό νου που είχαν εκείνοι που κατοίκησαν τη Φθία, να οδηγηθούν από πολύ νωρίς στην απαραίτητη συνένωσή τους ως **περικτίονες**, όπως επόμενο ήταν να φτάνουν πάντα σε σωστές δίκαιες, αντικειμενικές αποφάσεις, σε θέματα που αφορούσαν και διαφορές μεταξύ τους.

* *Ερίβωλος = γη εύφορη.*

Επόμενο όμως ήταν και οι Λαμείς να έχουν και το σωστότερο από τα **Μηηνολόγια των ελληνικών πόλεων**, όπως Δελφών, Άμφισσας, Δήλου, Αθηνών (Αττικής), Σπάρτης, Επιδαύρου, Μακεδονίας, Ρόδου, Αιτωλίας, Βοιωτίας, Ήλιδας, Θεσσαλίας, Εύβοιας, Σάμου, Μιλήτου, Τήνου, Πάρου, Κρήτης, Βυζαντίου κ.ά.

Επόμενο ακόμη ήταν να ξεκινήσουν από τη Φθία και οι **Αλκωνίδες Ημέρες** με την τιμωρία του **Κύηκα** και της **Αλκυνόνης**, βασιλέων της **Τραχίνας** και των **Τραχινίων**, για την έπαρση με την οποία αδικαιολόγητα και απαράδεχτα είχαν κυριευθεί και έτσι εγκαταλείφθηκε και ο **τραχύς νους της βασιλείας** και αντικαταστάθηκε από τον **ήπιο νου της Δημοκρατίας** στη Φθία.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΛΑΜΙΕΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Στα Αμφικτυονικά Συνέδρια έλαμπε και επικρατούσε το **Δίκαιο**, που ήταν αποτέλεσμα ανεπηρέαστης αντικειμενικότητας.

Στη διευθέτηση των πάσης φύσεως διαφορών και υποθέσεων, σε όλη τη μακρά διάρκεια της τέλεσης των Αμφικτυονικών Συνεδρίων, όπως καταφαίνεται, διακεκριμένη και εξέχουσα θέση κατείχαν Λαμείς Δικαστές (Ιερομνήμονες), αφού ξεχώριζαν για την ευθυκρισία τους.

Στους Λαμείς Δικαστές τα Αμφικτυονικά Συνέδρια ανέθεταν τις δυσκολότερες των υποθέσεων αναμένοντας τις δικαιότερες λύσεις.

Έτσι, πολλοί ήταν οι Λαμείς εκείνοι Δικαστές που κατά καιρούς τιμήθηκαν με χρυσά βραβεία για τις ορθές και απόλυτα παραδεκτές από τους αντιδίκους προτάσεις και λύσεις που παρουσίαζαν.

Και διακρίνονταν για την υπεραναπτυγμένη ευθυκρισία τους, αφού οι θρησκευτικές τους δοξασίες και τα πιστεύω τους ήταν καθαρότατα ανθρώπινα, γιατί ζυμώνονταν μέσα σε ομογνωμία, ομόνοια, ειλικρίνεια, αντικειμενικότητα και ανθρωπιά.

Η λατρεία στη Λαμία του **Μεταγείτνιου Απόλλωνα** και της **Δήμητρας**, (ιεροί Ναοί των οποίων υπήρχαν, της Δήμητρας περί το βορειοδυτικό τμήμα του τετραγώνου που περικλείεται από τους δρόμους Καραγιαννοπούλου - Βύρωνος - Χατζοπούλου - Διάκου μέσα στη Λαμία και του Μεταγείτνιου Απόλλωνα περί την περιοχή της αρχαίας **Αγοράς** όπου σήμερα η «Πινακοθήκη Κοντόπουλου», όπως αναφέρει ο Ι. Βορτσέλας στο βιβλίο του «ΦΘΙΩΤΙΣ»), είχε αναπτύξει στο έπακρο την προστασία και εφαρμογή των καλών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων.

Αυτός ήταν και ο λόγος που είχε οδηγήσει τους Λαμείς στην επιλογή της περιόδου των αρχών του Φθινοπώρου, τότε που τιμούνταν ξεχωριστά τόσο η Δήμητρα, όσο και ο Μεταγείτνιος Απόλλων, να τιμούν και αυτοί ιδιαίτερα και με μεγαλοπρέπεια τις καλές σχέσεις και τη Φιλοξενία.

Για τούτο ακριβώς, είχαν ονομάσει **Πάναμον** τη χρονική εκείνη περίοδο που αντιστοιχεί σήμερα από τα μέσα Αυγούστου μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου και τελούνταν και το Αμφικτυονικό Συνέδριο στο Ναό της Πυλαίας Δήμητρας. Η ονομασία Πάναμος, προέρχεται από τη σύνθεση των λέξεων **παν** που σήμαινε όλος και **αμός**, δωρικός τύπος της αντωνυμίας εμός, που σήμαινε ημέτερος, δικός μου, **όλος δικός μου**.

Η περίοδος αυτή της παγκαρπίας στη Φύση, **ανήκε σε όλους τους ανθρώπους και ξεχωριστά σε κανένα**, γι' αυτό όλοι από κοινού είχαν συμμετοχή στον εορτασμό της, με φιλικές σχέσεις μεταξύ τους, οι οποίες είχαν ακριβώς το Αμφικτυονικό πνεύμα.

Οι γιορταστικές εκδηλώσεις που τελούνταν την περίοδο αυτή στη Λαμία, τελείωναν με **δημοτελή γεύματα**, που παρέθετε δωρεάν ο Δήμος Λαμιέων για όλους τους πολίτες στην κεντρική Αγορά (σημερινή υπόγεια αίθουσα Τέχνης της «Πινακοθήκης Κοντόπουλου»).

Υπέικοντες πιστά, λοιπόν, οι Λαμείς Δικαστές και γαλουχημένοι από το πνεύμα αυτό, ήταν αδύνατον να μην έφταναν ανεπηρέαστοι στην έκδοση ιδανικών αποφάσεων στις οποιεσδήποτε διερευνήσεις υποθέσεων, με χαρακτηριστικότερο ζωντανό παράδειγμα την ειρηνική και απόλυτα αντικειμενική διευθέτηση μιας σοβαρότατης αντιδικίας μεταξύ **Αθηναίων και Θηβαίων**, απόφαση που δέχτηκαν οι αντίδικοι με μεγάλη προθυμία και απεφεύχθη έτσι η επί θύραις έτοιμη να ξεσπάσει σύρραξη με ολέθρια αποτελέσματα. Γι' αυτό και τιμήθηκαν οι Λαμείς Δικαστές με χρυσό βραβείο.

Όπως καταφανέστατα διαφαίνεται, όλες οι ενέργειες στην περιοχή της Φθίας κινούνταν σε κυκλική αλληλεξάρτησης διάταξη, γι' αυτό ακριβώς και δεν παρατηρήθηκαν καθαρά τοπικές καταστρεπτικές συρράξεις, όπως και «δεν φαίνεται» να δρα ιδιαίτερα ιστορικά η Λαμία, αφού **οι κάτοικοί της δεν υπήρξαν φιλοπόλεμοι αλλά φιλήσυχοι και φιλειρηνικοί**, αφοσιωμένοι στις ασχολίες τους και στη θρησκευτική τους λατρεία που απέδιδαν στον **Ποσειδώνα, στον Απόλλωνα, στη Δήμητρα, στο Διόνυ-**

σο, τιμώντας τους με μεγάλες εορταστικές εκδηλώσεις και αγώνες εσωτερικούς, στους οποίους μπορούσαν να συμμετάσχουν και άλλοι.

ΕΝΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η Ιστορία συνήθως και κατά το δοκούν των ιστορικών, άλλους γεραίρει (βραβεύει) και άλλους καταράται.

Μεταξύ των δευτέρων συγκαταλέγεται και ο αρχηγός των Θεσπιέων που πήραν μέρος στη Μάχη των Θερμοπυλών το 480 π.Χ. και έμειναν και έπεσαν μέχρις ενός με τη θέλησή τους, ο Δημόφιλος γιος του Διαδρόμου.

Για ιστορική αποκατάσταση της αδικαιολόγητης αυτής παράλειψης και παραμερισμού, αφιερώνεται ο Ύμνος αυτός.

ΕΣ ΔΗΜΟΦΙΛΟΝ ΘΕΣΠΙΕΑ

ΧΑΙΡΕ ΟΒΡΙΜΟΘΥΜΕ, ΜΕΓΑΣΘΕΝΕΣ, ΔΛΚΙΜΕ,
ΚΡΑΤΕΡΟΧΕΙΡ, ΒΡΥΩΝ ΔΟΛΗΣΙ ΔΗΜΟΦΙΛΕ ΔΙΑΔΡΟΜΟΥ
ΟΣ ΑΓΛΑΟΤΙΜΩΝ ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΔΡΧΩΝ ΦΕΡΙΣΤΟΣ,
ΑΣΤΥΦΕΛΙΚΤΟΣ ΜΑΧΑΝ ΔΗΗΜΕΡΑ ΦΥΛΑ ΔΙΩΞΑΣ.
ΕΞΕΛΑΣΟΝ ΚΑΚΑΣ ΑΤΑΣ, ΚΛΑΔΟΝ ΕΝ ΧΕΙΡΙ ΠΑΛΛΩΝ
ΑΪΔΙΟΝ ΘΕΛΚΗΡΙΟΝ, ΠΟΛΛΥΛΙΤΕ.

[Χαίρε μεγαλόψυχε, μεγαλοδύναμε, ισχυρέ,
με δυνατά χέρια και αφθονία άθλων, Δημόφιλε (γιε) του Διαδρόμου,
που ως γενναιότατος αρχηγός των τιμωμένων λαμπρά Θεσπιέων,
ακλόνητος στη Μάχη, άγρια φύλα ανθρώπων αντιμετώπισες.
Διώξε μακριά τους κακούς ανέμους με κλαδί ειρήνης που κρατάς,
παντοτεινό εσύ γοήτευμα, πολυπόθητε].

ΕΥΘΥΜΙΟΣ Ν. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

(απαγγέλλθηκε στις Θερμοπύλες
το πρώτον στις 12-7-2001)

ΠΥΛΑΪΚΗ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Όπως αναφέρεται και στην αρχή του παρόντος ποιήματος, στις Αμφικτυονίες καθιερώθηκαν και επικράτησαν ιδιαίτερες Αρχές, όπως: Της Ισότητας, της Δικαιοσύνης, της Αμεροληψίας, της Αλληλοβοήθειας, της Συναδελφουσύνης, της Ανεξαρτησίας, της Αντικειμενικότητας, της Ειλικρίνειας, του Ανθρωπισμού και πάνω απ' όλα, της Ειρήνης, της Δημοκρατίας και της Ελευθερίας.

Οι Αμφικτυονίδες πόλεις έδειχναν ξεχωριστό σεβασμό και πραγματική κι ανεπιτήδευτη αγάπη προς τη Φύση, που παρουσίαζαν πρώτα απ' όλα με την καλλιέργεια των γεωργικών προϊόντων.

Όχι μόνο καλλιεργούσαν τόσα όσα τους χρειαζόνταν, αλλά στις μεθόδους καλλιέργειας πρωτοστατούσαν η εναλλαγή - αμειψισπορά των καλλιεργειών, η άγρανάπαυση των χωραφιών, η συγκράτηση των κατολισθήσεων με δημιουργία αναβαθμίδων και πάνω απ' όλα ο απόλυτος σεβασμός στο νερό και τη χρήση του.

Στον Αμφικτυονικό Νόμο ρητά αναφέρεται: «μηδ' υδάτων ναματιαίων ήρξειν, μήτ' εν πολέμω μήτ' εν ειρήνη».*

Απόλυτος σεβασμός και αγάπη στη Φύση και στα νερά της.

Επίσης, όπως αναφέρεται, η αμφικτυονία φρόντιζε για τη διαφύλαξη και συντήρηση κινητής ή ακίνητης, περιουσίας, τόσο του Ιερού της Πυλαίας Δήμητρας, όσο και πόλεων και ιδιωτών ακόμη, και λειτουργούσε έτσι και ως η πρώτη τράπεζα ή ενεχυροδανειστήριο.

* «Να μην πειραχτούν τα πόσιμα νερά μιας πόλης, ούτε σε πόλεμο ούτε σε ειρήνη» (ελεύθερη μετάφραση).

Φρόντιζε για την ενοικίαση - εκμετάλλευση των κτημάτων που ανήκαν στο Ιερό, για την προετοιμασία και εκτέλεση εορτών με βάση το Τυπικό της λατρείας της Δήμητρας, επέβαλλε πρόστιμα σε όσους απείθαρχους δεν τηρούσαν τους Αμφικτυονικούς Νόμους ή τις Διατάξεις, καθόριζε το ποσό της υποχρεωτικής συνδρομής κάθε πόλης ανάλογα με τις δυνατότητες, την έκτασή της και το σύνολο των καλλιεργειών της και ενίσχυε οικονομικά όσες πόλεις έφταναν στην ανάγκη ενίσχυσης, επιδιώκοντας και δίκαιη κατανομή του πλούτου.

Όλα, λοιπόν, τις Αρετές, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις πολιτικές Αρχές της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας, **τα βλέπουμε σήμερα σχεδόν κατά γράμμα να κυριαρχούν στο Σχέδιο του Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Συγκεκριμένα, σ' αυτό αναφέρονται:

1. Στον τίτλο: I. «Ορισμός και στόχοι της Ένωσης»,
Άρθρο 2: *«Η Ένωση βασίζεται στις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.*
Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα Κράτη-Μέλη, σε μια κοινωνία πλουραλισμού, ανοχής, δικαιοσύνης, αλληλεγγύης και απαγόρευσης των διακρίσεων».
2. Στο άρθρο 3: «Οι στόχοι της Ένωσης»:
 - i. *Σκοπός της Ένωσης είναι η παραγωγή της Ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της.*
 - ii. *Η Ένωση παρέχει στους πολίτες της έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας, και δικαιοσύνης, χωρίς εσωτερικά σύνορα και μια ενιαία αγορά όπου ο ανταγωνισμός είναι ελεύθερος και ανοθέυτος.*
3. Στο άρθρο 4: «Οι θεμελιώδεις ελευθερίες και η απαγόρευση των διακρίσεων»:
Η Ένωση εξασφαλίζει στο εσωτερικό της την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων και την ελευθερία εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος.

Όλα αυτά δεν αποτελούν πιστή επανάληψη των Αρχών της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας, όπως προαναφέρονται και στην εισαγωγή του παρόντος;

Βεβαίως δεν παρουσιάζονται όπως εκείνα της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας, απλά, απέρριπτα και σαφή, ολιγόλογα μα συγκεκριμένα, αλλά εξειδικευμένα πλέον σε τομείς και καταστάσεις προσαρμοσμένα στο σύγχρονο πνεύμα, με βάσεις κοινές όπως εκείνες της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας. Τα ίδια, με άλλα λόγια.

Διαφορά όμως υπάρχει στην μη αναφορά της Θεοσεβείας που επικρατούσε κυριαρχικά τότε και που κατά τον **Ευβουλίδη το Μιλήσιο** (402-331 π.Χ.) «πασών των αρετών ηγεμών εστί ευσέβεια», καθώς και η μη αναφορά στην ιερότητα του χώρου του Ναού της Πυλαίας Δήμητρας, που **διευκόλυνε καταλυτικά την προσέγγιση των απόψεων**, όπως και, με επηρεασμό αυτών, την επίκληση της κάθε θεότητας ως εγγυήτριας στις συμφωνίες, που έδινε ξεχωριστό κύρος και εξασφάλιση της τήρησης των συμφωνημένων.

Ο Ναός στην Ε.Ε. αντικαταστάθηκε από το Ευρωκοινοβούλιο ως έδρα των συνεδριάσεων.

Ως κοινό σημείο Αμφικτυονίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την παρουσία «ισχυρών» μπορεί να θεωρηθεί και το γεγονός της επικράτησης των Δωριέων ως πρωταγωνιστών στην Πυλαία Αμφικτυονία, τόσο από το ξεκίνημά της και πριν το 1522 π.Χ. όσο κυρίως μετά τον 7ο π.Χ. αιώνα, όταν ύστερα από συγχώνευση προέκυψε η νέα Αμφικτυονία, που κράτησε μεν την επωνυμία της Πυλαϊκή, αλλά συνεδρίαζε το Φθινόπωρο στις Θερμοπύλες και την Άνοιξη στους Δελφούς.

Θα πρέπει δε, στο σημείο αυτό, να επισημανθεί και το γεγονός ότι, οι χρησμοί του Δελφικού Μαντείου ήταν Φιλοδωρικοί, Φιλοσπαρτιατικοί. [Αναφορά Δ.Κ. Καραδημητρίου στο βιβλίο του *ΤΟ ΜΑΝΤΕΙΟ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ*, σελ. 71 (εκδόσεις ΖΗΤΑ)].

Οι φραγμοί της διακίνησης πολιτών, που είχαν καταργηθεί μεταξύ των πόλεων - μελών της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας, με αφορμή την ελεύθερη κοινή προσέλευση προσκυνητών στο Ναό της Πυλαίας Δήμητρας, καταργούνται και σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την εφαρμογή του Συντάγματος.

Τέλος, πραγματοποιώντας έναν συσχετισμό στα παρατιθέμενα, δεν είναι και δύσκολο να δεχτούμε ότι ο Ιερομνήμονας της Αμφικτυονίας είναι σήμερα ο Επίτροπος στην Ε.Ε., αφού και τότε και τώρα Ιερομνήμονες και Επίτροποι ήταν και είναι διορισμένοι και όχι αιρετοί, εκλεγμένοι.

Εξετάζοντας την κύρια αποστολή του Ιερομνήμονα και του σημερινού Επιτρόπου, παρατηρούμε ότι είναι απόλυτα ταυτόσημης. Ο Ιερομνήμονας, εκπροσωπούσε την πόλη από την οποία προερχόταν και είχε διοριστεί, **αλλά κύριο μέλημα και έργο του ήταν η ξεχωριστή προσφορά υπηρεσίας στο Συνέδριο, στο Αμφικτυονικό Πνεύμα και η φύλαξη και λειτουργία του Ναού της Πυλαίας Δήμητρας.** Το ίδιο ακριβώς επιτελεί και ο σημερινός Επίτροπος. **Εκπροσωπεί τη Χώρα - Κράτος που τον διορίζει, αλλά φροντίζει πρώτιστα και κύρια τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Η ταύτιση Ιερομνημόνων και Επιτρόπων, απόλυτη.

Οι Πυλαγόρες ή Αγορατροί είναι σήμερα οι Ευρωβουλευτές, αφού και οι Ευρωβουλευτές εκλέγονται όπως εκλέγονταν και οι Πυλαγόρες. **Οι Πυλαγόρες, αγόρευαν υπερασπιζόμενοι τα συμφέροντα των πόλεων από τις οποίες προέρχονταν και επιδίωκαν επιτυχή έκβαση υπέρ των πόλεων αυτών.** Το ίδιο ακριβώς επιτελούν σήμερα και οι Ευρωβουλευτές. Κι εδώ παρατηρείται απόλυτη ταύτιση Πυλαγόρων και Ευρωβουλευτών.

Ο Ναός της Πυλαίας Δήμητρας, όπως προαναφέρθηκε, υπήρξε ο χώρος συγκέντρωσης των Αμφικτυόνων. Τώρα υπάρχει στη θέση του το Ευρωκοινοβούλιο.

Η διεξαγωγή τότε των Συνεδριάσεων γινόταν την Άνοιξη και το Φθινόπωρο. Σήμερα διεξάγεται εξαμηνιαία λειτουργία από Κράτος σε Κράτος.

Τέλος η συγκέντρωση χρημάτων με τις Αρχές της Αμφικτυονίας, για να χρησιμοποιούνται αυτά προς κάλυψη των αναγκών των πόλεων -κρατών για ιδιαίτερες χρήσεις, έχει αντικατασταθεί σήμερα από το Ταμείο Αλληλοβοήθειας ή και το Ταμείο Συνοχής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αυτή η πιστή αντιγραφή των Αμφικτυονικών Αρχών, συνηθειών, διατάξεων και εφαρμογών από την Ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα, δημιουργεί αυτόματα την απαίτηση της επίσημης αναγνώρισης της Πυλαϊκής Αμφικτυονίας ως απευθείας προδρόμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ταυτόχρονη την υποχρέωση δημιουργίας από την Ένωση αυτή, ενός Αμφικτυονικού Κέντρου στο χώρο ακριβώς όπου περισσότερο από μιάμιση χιλιετία, 18 αιώνες περίπου, ο Ναός της Πυλαίας Αμφικτυονίας, με δείγμα και αρχή: «Ομονοούντων αδελφών συμβίωσις παντός τείχους ισχυροτέρα» στέγασε, καταξίωσε, διατήρησε και διέδωσε τις σπουδαιότερες Αρετές και Ιδανικά του Ανθρώπου, κρατώντας ισορροπία στη Φύση, στις αντιθέσεις των Αμφικτυόνων με Γνώση και Αρετή στη χρήση και εφαρμογή των Νόμων, βοηθώντας έτσι και καθιερώνοντας την Εξέλιξη, την Ειρήνη και την ανάπτυξη της Προόδου και του Πολιτισμού.

Τέλος επιβεβλημένη θεωρείται και η καθιέρωση εορταστικών εκδηλώσεων στις αρχές Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο, στο χώρο που θα αναγερθεί το Αμφικτυονικό Κέντρο, με Συνέδρια που θα αναπτύσσονται θέματα, τα οποία θα αφορούν στη βελτίωση οποιωνδήποτε συνθηκών διαβίωσης και συμβίωσης μεταξύ των Εταίρων.

